“My money, my dream, my love. In a blink of an eye, it was lost”

En Crime Script Analyse af Pig Butchering Scam.

Af Clara Hollerup Gade

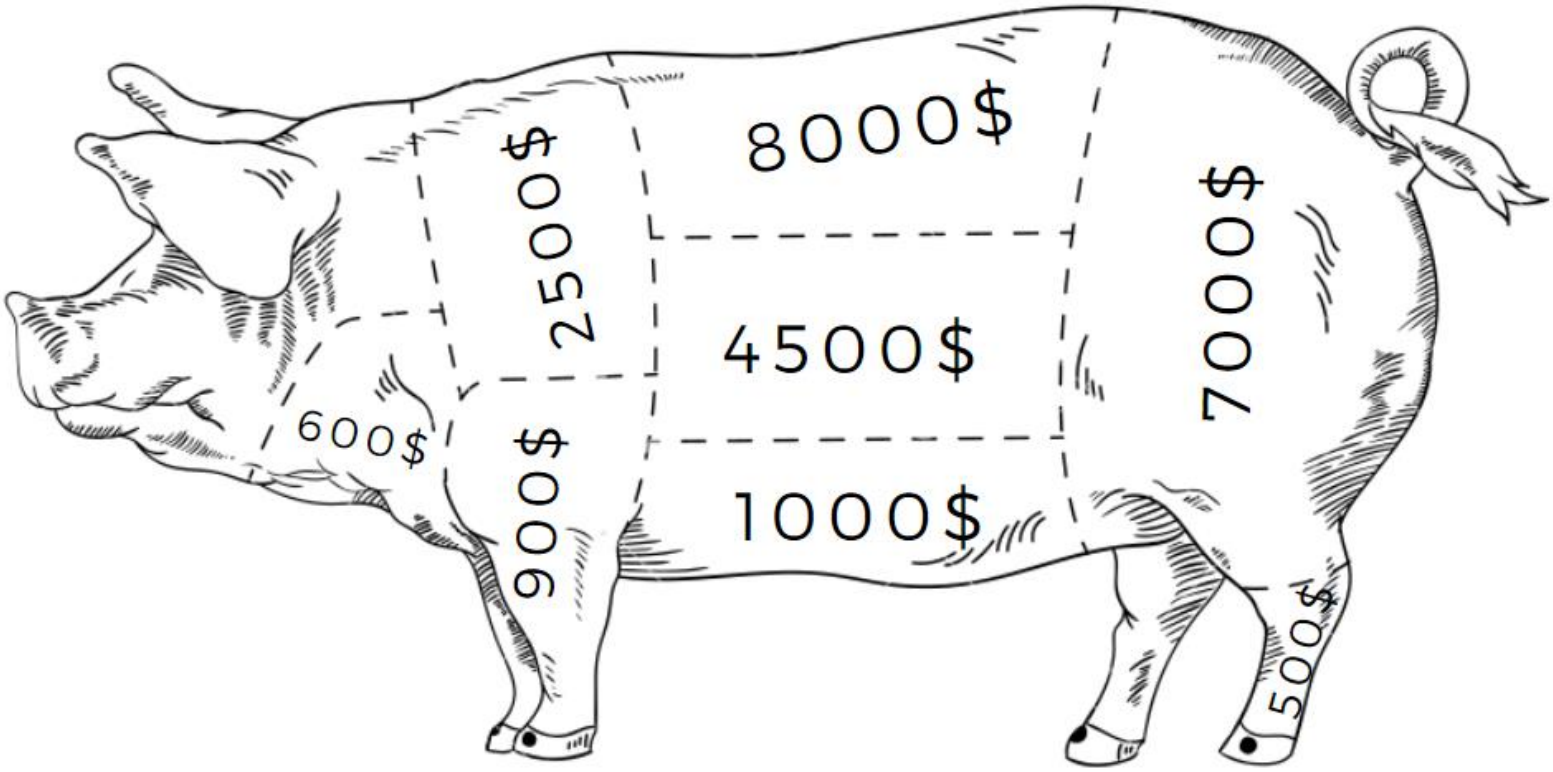

Vejleder: Rasmus Munksgaard

Antal ord: 20.959

ABSTRACT

This master's thesis aims to gain broader knowledge about the stages involved in the type of fraud where romance scam leads to investment fraud, also known as the pig butchering scam. Specifically, the thesis aims to result in a generalized crime script of the pig butchering scam, which can be used as a tool for implementing preventive measures or interventions.

The design of the thesis is based on a crime script theory generating case study design, drawing inspiration from the adaptive approach. To address the research question, mixed methods have been employed, with the empirical data consisting of 14 documents in the form of stories shared on the social media platform Reddit, where victims or their relatives describe their experiences with the pig butchering scam. Additionally, three semi-structured interviews have been conducted with professionals who qua their work, have broad experience with romance scam, investment fraud and manipulation techniques.

Based on the analysis, several standardized event sequences that generally apply to the pig butchering scam have been identified. Consequently, a generalized crime script has been derived, consisting of four stages: preparation, before, during, and after, along with multiple processes involved in each stage.

The pig butchering scam is an example of how offenders attempt to circumvent common prevention measures or interventions. However, based on the derived crime script, two preventive interventions have been identified that can have a preventive effect, regardless of the evolvement of modus operandi in the pig butchering scam over time. The two preventive measures are: 1) situational crime prevention during the first stage, and 2) increasing public awareness of the pig butchering scam, particularly to prevent the initial investment in the third stage.

Indholdsfortegnelse

1. Problemfelt

En undersøgelse foretaget i Storbritannien i år 2016 viste, at borgere var 10 gange mere tilbøjelige til at blive svindlet for økonomiske midler - eller udsat for online berøvelse - af en gerningsperson bosat i udlandet, mens de sidder ved deres computer, end for at blive offer for tyveri i den fysiske verden (Whitty, 2018:105). Selvom denne sammenligning er baseret på data af efterhånden ældre dato, så er denne sammenligning mellem sandsynligheden for at blive offer for henholdsvis fysisk og online kriminalitet et udtryk for den udvikling i den it-relaterede økonomiske kriminalitet, som den øgede digitalisering har medført. Et tydeligt eksempel herpå er nedenstående diagram, der belyser udviklingen i det antal anmeldelser som FBI's Internet Complaint Center (herefter IC3) årligt har modtaget, samt det rapporterede værditab angivet i milliarder amerikanske dollars.

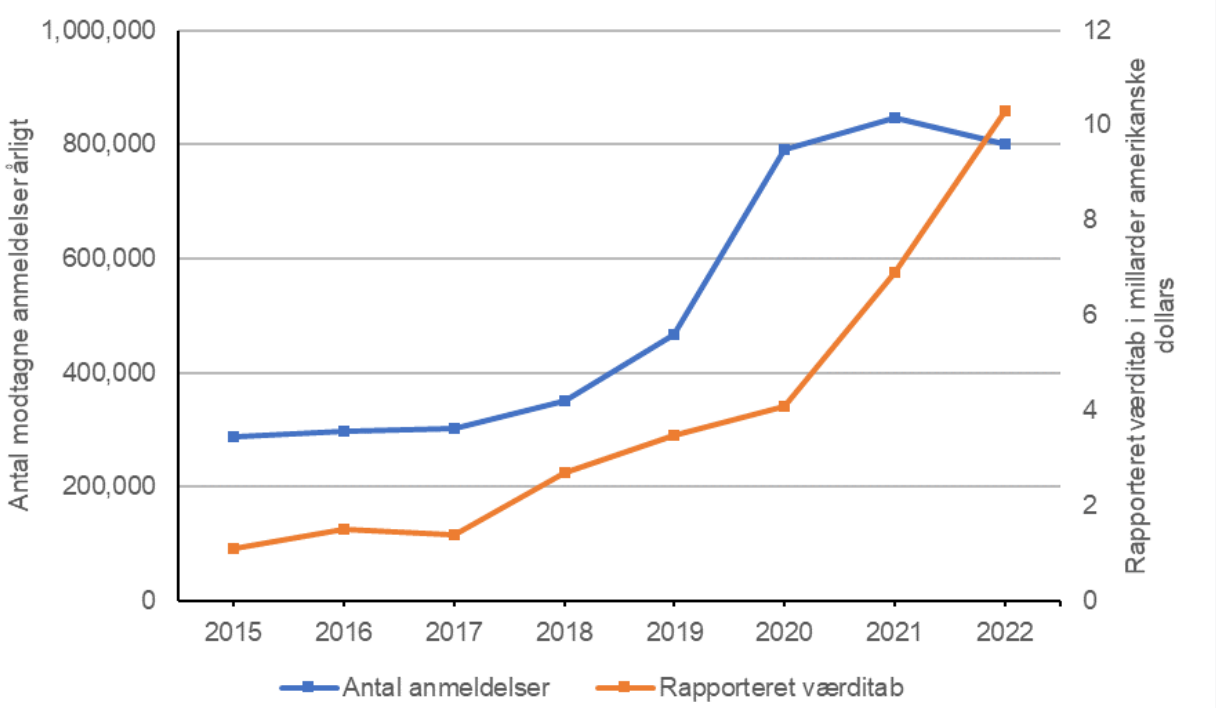

Tabel 1: ovenstående tal er basseret på IC3's årlige rapport, hvor der angives antal modtagne anmeldelser samt det totale rapporterede værditab på tværs af alle IC3's kriminalitetstyper (IC3: 2016 - 2023)

Ovenstående tabel viser en substantiel stigning i antal anmeldelser såvel som det rapporterede værditab fra år 2015 til år 2022. Fra år 2015 til år 2022 er der sket en stigning på næsten 200% i det antal anmeldelser, som IC3 har modtaget, og en stigning på over 500% i det rapporterede værditab. Fra år 2021 til år 2022 ses der et fald på 5% i antal anmeldelser, dog ses der fortsat en stigning i det rapporterede værditab (IC3, 2023: 3).

Den danske pendant til IC3 er Nationalt Cyber Crime Center (NC3), der dog primært beskæftiger sig med cyberrelaterede seksualforbrydelser og avanceret digital kriminalitet (Politi, 2023a). Derudover er der i Danmark Nationalt Center for It-Kriminalitet (NCIK), der beskæftiger sig med it-relateret økonomisk kriminalitet (Politi, 2023a). I Danmark er det kun NCIK der årligt udgiver en rapport baseret på anmeldelsesstatistikker, og da centret først blev etableret ultimo

2018, er der dermed begrænset data tilgængeligt. Det er derfor ikke muligt at sammenligne de danske tendenser med de amerikanske.

I år 2019 modtog NCIK knap 25.000 anmeldelser, i år 2020 modtog NCIK omtrent 29.000 anmeldelser, og i 2021 modtog NCIK 26.588 anmeldelser, hvilket er et fald på 9% i forhold til antallet af anmeldelser i 2020, men fortsat en stigning fra år 2019 (NCIK, 2022: 13). Selvom de danske anmeldelsesstatistikker ikke indikerer samme substantielle stigning som de amerikanske, så er det bemærkelsesværdigt, at de 26.588 anmeldelser udgør 9,18% af alle anmeldelser af straffelovsovertrædelser i år 2021 (Danmarks statistik, 2022: 13). It-relateret økonomisk kriminalitet udgør altså knap 10% i det samlede danske kriminalitetsbillede, og er derfor et område, der i særlig grad er i fokus blandt andet politisk. Dette kommer blandt andet til udtryk i etableringen af National enhed for Særlig Kriminalitet, og at regeringen i september 2022 sammen med Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige lancerede en digital tryghedspakke, hvor eksempelvis NCIK fik tilføjet yderligere ressourcer til efterforskning og forebyggelse af it-relateret økonomisk kriminalitet (Justitsministeriet, 2022)

1.1 Mass Marketing Fraud

Mass Maketing Fraud (herefter: MMF) er en type af økonomisk kriminalitet, der i stigende grad foregår digitalt. MMF er af Office of Fair Trading defineret som: ”A misleading or deceptive business practise where you receive an usolicited or univited contact (for example by email, letter, phone or ad) and false promises are made to con you out of money” (Office of Fair Trading, 2006: 12). Det kendetegnende for denne type af svindel er, at gerningspersonen tager uopfordret kontakt til det potentielle offer, og at gerningspersonen benytter sig af massekommunikationsmetoder. Overordnet kan MMF inddeles i to undertyper: 1) svindel der har til formål at franarre et større antal ofre for et mindre økonomisk beløb og 2) svindel der har til formål at franarre et mindre antal ofre for et større økonomisk beløb (The United States Department of Justice, 2023).

Der blev i 2007 opstillet en arbejdsgruppe, der havde til formål at belyse MMF, og hvilken trussel denne form for svindel udgør (International Mass Marketing Fraud Group, 2010: 3). På baggrund af undersøgelsen konkluderede arbejdsgruppen, at MMF udgør en vedblivende global trussel (International Mass Marketing Fraud Group, 2010: 4). MMF er en vanskelig type af svindel at belyse internationalt, da der ikke findes globale data omhandlende kriminalitetens omfang, tab og lignende parametre, dog vurderer arbejdsgruppen, at det globale økonomiske tab i år 2007 oversteg 10 milliarder amerikanske dollars (International Mass Marketing Fraud Group, 2010: 5). Set i lyset af det stigende antal anmeldelser og det rapporterede værditab, som der ses internationalt set i forbindelse med it-relateret økonomisk kriminalitet (IC3, 2019: 5), kan det dog med rimelig grund formodes, at det globale økonomiske tab er steget betragteligt siden 2007.Hvilket kan skyldes, at MMF - som tidligere nævnt - i højere grad er blevet digitaliseret, og gerningspersonerne har derfor - mere end nogensinde - mulighed for at udfinde ofre på tværs af hele verden (Rege, 2009: 505).

I Danmark er det NCIK der håndterer sager om it-relateret økonomisk kriminalitet, og herunder MMF. I NCIK er MMF oversat til kontaktbedrageri, og som oversættelsen antyder, lægges der i NCIK's definition af denne svindeltype vægt på, at gerningspersonen uopfordret forsøger at etablere kontakt til ofret (NCIK, 2022: 38). NCIK inddeler kontaktbedrageri mod private i fire overordnede kategorier: Microsoftscams, nigeriabreve, bekendt i knibe og datingsvindel (NCIK, 2022: 38). I år 2021 modtog NCIK 1.749 anmeldelser omhandlende kontaktbedrageri, hvilket er en stigning på 57% i forhold til år 2020 (NCIK, 2022: 39). NCIK bemærker dog, at de i år 2021 modtog mange anmeldelser vedrørende et nyt modus operandi inden for kontaktbedrageri omhandlende vishing, hvilket til dels kan forklare den store stigning i antallet af anmeldelser (NCIK, 2022: 38).

Social engineering er en teknik eller metode, hvor gerningspersonen manipulerer menneskelige svagheder eller psykologiske træk til at opnå adgang til informationer, systemer eller lignende, som normalt vil være beskyttet eller begrænset (Mitnick & William 2002: 7-8). I Europols Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) rapport fra år 2020-2021 pointeres det, at der er set en substantiel stigning i sager, hvori gerningspersonen har benyttet sig af social engineering (Europol, 2021: 30). Ifølge adfærdsforsker Andreas Lieberoth, kan man belyse social enigneering på baggrund af tre elementer: krogen, linen og loddet. Andreas forklarer til Det Kriminalpræventive Råd:

> "'Krogen' er den der lille ting, der fanger vores opmærksomhed. Så er der 'linen', der i klassisk svindelsprog kaldes 'telling the tale', fordi man får skabt en historie og får folk ombord. Endelig er der 'loddet', hvor berøvelsen finder sted. Det, som man i svindelsprog kalder 'the touch', og hvor pengene skifter hænder" (Det Kriminalpræventive Råd, 2021: 17).

Gerningspersonens brug af social engineering metoder ses på tværs af mange kriminalitetstyper, og social engineering er ligeledes kendetegnende for MMF. Set i relation til it-relateret økonomisk kriminalitet, vil metoderne ofte indbefatte phishing, vishing eller smishing, som alle er metoder, hvor gerningspersonen kan foregive at være en anden person, virksomhed eller autoritet. Herved kan gerningspersonen forsøge at overbevise ofret om at udføre en handling, som kan give gerningsperson adgang til eller kontrol over eksempelvis it-systemer, eller overtale ofret til at overføre økonomiske midler (NCIK, 2022: 38; Europol, 2021: 30-31). NCIK bemærker dog i deres årsrapport, at gerningspersonen i stigende grad også benytter sig af social engineering, som en måde hvorpå de kan omgå gængse forebyggelsestiltag eller tekniske forebyggende foranstaltninger (NCIK, 2022: 38).

1.2 Datingsvindel

Datingsvindel er - ligesom MMF - karakteriseret af, at gerningspersonen forsøger at etablere kontakt til ofret, og på baggrund heraf franarrer vedkommende penge, værdier eller personlige oplysninger. Der er forskellige definitioner på, hvad datingsvindel er. Whitty definerer eksempelvis datingsvindel som tilfælde, hvor "Kriminelle foregiver at indlede et forhold via en online datingplatform eller et socialt medie, med det formål at svindle deres ofre" (Whitty 2013: 666, egen oversættelse). En lignende definition er Cross, Dragiewics og Richards, som definerer datingsvindel som tilfælde "hvor et offer svindles af en gerningsperson gennem det, som ofret opfatter som et oprigtigt forhold." (Cross, Dragiewicz & Richard 2018: 1304, egen oversættelse). Begge disse definitioner indebærer dermed: et forhold, der af ofret opfattes som oprigtigt, etableret på baggrund af gerningspersonens ønske om økonomisk vinding (Cross, 2020: 218).

I datingsvindel, er gerningspersonen sjældent den, som de udgiver sig for at være. Gerningspersonen vil i de fleste tilfælde benytte sig af stjålne billeder (Whitty, 2013: 677). Det er særligt kendetegnende, at de falske profiler afspejler forventningen om, at kvinder søger en partner der har en høj socioøkonomisk status, hvorimod mænd søger en attraktiv partner (Kenrick, Groth, Sadalla & Trost, 1990: 114). Gerningspersonen, der foregiver at være en mand, benytter sig derfor ofte af billeder, der udstråler en vis autoritet. Gerningspersonen, der foregiver at være kvinde, benytter sig derimod ofte af billeder af smukke og relativt letpåklædte kvinder (Whitty, 2013: 677). Ifølge den eksisterende forskning, er gerningspersonens fabrikerede persona af stor betydning, da individer vil være mere tilbøjelige til at besvare henvendelser fra profiler, hvor de kan se et romantisk potentiale. (Kopp, Layton, Sillitoe & Gondal, 2016: 210-211).

Den falske profil – og den heraf falske persona – er dermed en repræsentation af den historie, som gerningspersonen ønsker at fremstille, og hele profilen har dermed til formål, at præsentere potentielle ofre for en persona, som de kan se potentiale i, og som gerningspersonen kan bruge i den videre svindel (Kopp m.fl., 2016: 210-211).

Gerningspersonens falske profil på sociale medier eller online datingplatforme, er tilpasset til at opnå interesse fra potentielle ofre, som gerningspersonen vil forsøge at etablere kontakt til. Når kontakten er etableret, vil gerningspersonen oftest hurtigt forsøge at flytte korrespondancen til en anden platform end det sociale medie eller den online datingplatform, hvor gerningspersonen oftest vil foreslå at fortsætte kontakten over email eller direkte chatmuligheder såsom Whatsapp (Buchanan & Whitty, 2013: 262).

Når korrespondancen er blevet flyttet til en anden platform, vil gerningspersonen forsøge at opbygge en tillidsfuld, romantisk og til tider intim relation til ofret, hvor gerningspersonen tidligt i forløbet erklærer sin kærlighed til ofret (Buchanan & Whitty, 2013: 262). Når gerningspersonen har opbygget en nær relation til ofret, vil de forsøge at overtale ofret til at overføre økonomiske midler eller dele personlige oplysninger. Måden hvorpå gerningspersonen forsøger at overtale den forurettede til at overføre økonomiske midler, sker ofte ved, at gerningspersonen introducerer en såkaldt krise (Whitty, 2013: 679).

En krise er et scenarie omhandlende en oftest desperat eller uheldig situation, som gerningspersonen har fabrikeret, der appellerer til ofrets empati, eller ofrets følelsesmæssige involvering i relationen. Det kan eksempelvis være, at gerningspersonen foregiver at være kommet til skade, og har brug for økonomisk støtte til hospitalsregningerne, eller at gerningspersonen har brug for penge til en flybillet, så gerningspersonen kan besøge ofret (Rege, 2009: 498). Krisen vil ofte være tilpasset til det konkrete offer, og grundet krisens desperate tilsnit, vil ofret sjældent have tid til at undersøge omstændighederne eller baggrundshistorien nærmere (Cross, 2020: 921 & Whitty, 2013: 679). Under kriseforløbet vil der ofte forekomme involvering fra en tredjepart, hvor eksempelvis en, der udgiver sig for at være gerningspersonens læge, kontakter ofret, og understøtter gerningspersonens forklaring (Buchanan & Whitty, 2013: 262). Krisen er ofte opstillet på en sådan måde, at gerningspersonen kan foregive ikke at have adgang til sin egne penge grundet uheldige omstændigheder, hvorfor de fleste ofre er af den overbevisning, at de yder gerningspersonen et lån, som de vil få refunderet efter krisen afsluttes (Kopp m.fl. 2016: 211). Denne krise vil fortsætte, eller gerningspersonen vil introducere nye kriser der ligeledes kræver yderligere økonomiske overførsler fra ofret, indtil ofret ikke længere har økonomiske midler til rådighed, eller til svindlen opdages på anden vis (Whitty, 2013: 680). Svindlen kan derfor vare op til flere måneder – sågar flere år (Buchanan & Whitty, 2013: 262).

Datingsvindel er det seneste årti blevet en dominerende kriminalitetsform inden for it-relateret økonomisk kriminalitet (Cross & Holt, 2021: 338), og det er en af de typer af it-relateret økonomisk kriminalitet, der er associeret med det største økonomiske tab (Cross, 2020: 918). IC3 modtog i år 2020 23.751 anmeldelser, med et samlet rapporteret værditab på over 600 millioner dollars. I år 2021 modtog IC3 24.299 anmeldelser med et samlet rapporteret værditab på 956 millioner dollars (IC3, 2022: 12). Disse tal indbefatter dog også en type af svindel, som kaldes *bekendt i knibe*, hvor gerningspersonen foregiver at være relateret til ofret, og at være i vanskeligheder der kræver økonomisk hjælp (IC3, 2022: 12). I en dansk kontekst, viser tal fra Finans Danmark, at der i år 2021 blev gennemført datingsvindel for 20,9 millioner kroner, hvilket er en stigning på 14,3 millioner kroner fra år 2020 (Thorning, 2022). En af årsagerne til, at der ses en så eksponentiel stigning i det rapporterede værditab, kan skyldes, at datingsvindel er en måde hvorpå gerningspersonerne forsøger at omgå gængse forebyggelsestiltag, og at der er, hvad der kan kendetegnes som et konstant 'flow' af nye profiler, hvilket afstedkommer af en øget normalisering af online dating (Cross, 2020: 920; Rege, 2009: 505).

1.2.1 Pig butchering scam

I takt med at forebyggelsestiltag implementeres for at mindske omfanget af datingsvindel, kan det formodes at gerningspersonerne udvikler nye svindelmetoder, for ligeledes at kunne omgå disse forebyggelsestiltag (Cross, 2020: 920). Et eksempel herpå er en type af svindel, hvor gerningspersonen gennem datingsvindel manipulerer ofret til at investere eller gamble på falske platforme. Denne type af svindel har sin oprindelse i Kina, hvor den kaldes *pig butchering scam* (Wang & Zhou, 2022: 1).

Pig butchering scam er den engelske oversættelse af den kinesiske term Sha Zhu Pan (杀猪盘). Forekomsten af denne type af svindel begyndte i år 2019, og det er derfor et af de nyeste fænomener inden for it-relateret økonomisk kriminalitet (Wang & Zhou, 2022:1). Denne type af svindel har dog sidenhen bredt sig til den vestlige verden, hvor eksempelvis FBI har bibeholdt den engelske oversættelse af det kinesiske kaldenavn, dog har andre aktører såsom Sophos navngivet denne type af svindel CryptoRom (Chandraiah & Wu, 2021). Uanset svindlens tildelte kaldenavn, er modus operandi i vesten såvel som i Asien omtrent den samme.

I pig butchering scam, vil gerningspersonen forsøge at opbygge en tillidsfuld og romantisk relation til ofret. Gerningspersonen vil på baggrund af denne relation forsøge at overtale eller manipulere ofret til at investere eller gamble på falske online platforme. Disse platforme har gerningspersonen helt eller delvist kontrol over, og de penge som ofret er af den overbevsning om, at de overfører til eksempelvis en legitim investeringsplatform, overføres i stedet direkte til det organiserede syndikat, som gerningspersonen er en del af (Wang & Zhou, 2022:2). Pig butchering scam indeholder dermed elementer fra både klassisk datingsvindel og klassisk investeringssvindel (Wang & Zhou, 2022:22).

Hvor pig butchering scam indledningsvist målrettede sig asiatiske ofre, ses der i det seneste år en global spredning af denne type af svindel, hvor Interpol i starten af år 2021 advarede dets 194 medlemslande mod svindlen (Interpol, 2021). Den globale fremkomst ses ligeledes i internationale anmeldelsesstatistikker, hvor der i USA i år 2021 blev anmeldt 4.325 tilfælde af datingsvindel, hvor ofret er blevet overtalt til at investere i kryptovaluta, med et samlet rapporteret tab på over 429 millioner dollars (IC3, 2022: 12-13).

Sophos, som er et sikkerhedssoftware- og hardwarefirma, har beskæftiget sig med netop denne type af datingsvindel - hvor ofret bliver overtalt til at investere i kryptovaluta – som de har navngivet CryptoRom (Chandraiah & Wu, 2021). Sophos identificerer i deres undersøgelse en ny modus operandi, hvor gerningspersonen indleder en online relation til ofret, for derefter at overtale dem til at investere via falske investeringsplatforme, som ofret skal downloade og tilgå på baggrund af et link, som gerningspersonen tilsender (Chandraiah, Kohli, Wu & Lévai, 2021). Dét link, som gerningspersonen sender, leder ofret til en hjemmeside, hvor de kan downloade en app, der til en forveksling ligner en app fra en legitim investeringsapp eller finansiel institution. Såfremt ofret forsøger at downloade denne app, bliver de ledt til en hjemmeside, der efterligner iOS app store, hvor der eksempelvis fremgår falske anmeldelser, for at få appen til at fremstå legitim, og derved overbevise ofret om endeligt at downloade appen. Selve appen fremstår legitim og funktionsdygtig, og der er ydermere en kundeservice-funktion, som brugeren kan kontakte (Chandraiah, Kohli, Wu & Lévai, 2021).

I den eksisterende forskning vurderes det, at et af de væsentligste aspekter ved pig butchering scam er, at ofret indledningsvist har mulighed for at realisere den første investering og en mindre gevinst heraf, hvilket adskiller pig butchering scam fra klassisk investeringssvindel (Wang & Zhou, 2022: 2). Herefter vil gerningspersonen forsøge at overtale ofret til at investere yderligere og à større beløb, hvor gerningspersonen – hvis nødvendigt – vil tilbyde at låne ofret penge, således

at de potentielt vil være villige til at investere yderligere. Da gerningspersonen eller den organiserede gruppe bag denne type af svindel, vil have adgang til den falske app's backend, vil de kunne få det til at fremstå, som om gerningspersonen har lånt ofret penge og indsat disse på deres konto (Chandraiah, 2022). Det er dog væsentligt at understrege, at investeringsplatformen er falsk, og at ofrets penge aldrig vil blive investeret, men derimod overføres til gerningspersonen.

Måden hvorpå gerningspersonen opnår økonomisk vinding i denne type af sager sker ved, at ofret - foruden den indledningsvise realisering - ikke vil få adgang til de penge, som de sidenhen har overført. For at maksimere det økonomiske udbytte, vil gerningspersonen forsøge at overbevise ofret om, at der kræves yderligere betalinger til eksempelvis skat, eller at deres indestående på den falske investeringsplatform er for lavt til, at deres gevinst kan udbetales. Uanset hvilken forklaring gerningspersonen benytter, har det til formål at få ofret til at overføre yderligere. Svindlen ophører først, når ofret nægter at overføre yderligere, eller svindlen opdages af ofret, hvorefter kommunikationen vil ophøre (FBI, 2021).

2. Problemstilling

Investeringssvindel og datingsvindel var i år 2021 i USA associeret med det henholdsvis andet og tredjestørste tab, hvor ofre der har anmeldt disse typer af svindel, har rapporteret et samlet værditab på over 16,5 milliarder danske kroner (IC3, 2022: 23). I år 2022 været omtrent 22% færre anmeldelser i sager omhandlende datingsvindel, og et tilsvarende lavere rapporteret værditab end i år 2021. I sager omhandlende investeringssvindel, er der derimod i år 2022 sket en stigning på knap 50% i antal anmeldelser, og over 125% i det rapporterede værditab i forhold til år 2021 (IC3, 2023: 23-24). I sager omhandlende investeringssvindel med kryptovaluta, ses der fra år 2021-2022 en stigning på 183% i antallet af anmeldelser, hvor det samlede rapporterede værditab i år 2022 var 2,57 milliarder amerikanske dollars.

I IC3's årsrapport beskrives det dog ikke, hvorvidt pig butchering scam kategoriseres som investeringssvindel eller datingsvindel, og det er derfor ikke muligt at udlede, hvorvidt der har været en stigning i antallet af anmeldelser eller det rapporterede værditab i forbindelse hermed i USA i år 2022. Uanfægtet er datingsvindel, investeringssvindel - og herunder pig butchering scam - associeret med høje økonomiske tab for det enkelte offer. Da pig butchering scam er en ny form for svindel, vurderes det derfor særligt relevant, at opnå en større indsigt i modus operandi, således at svindlen på baggrund heraf kan forebygges.

Det er muligt at identificere et stort antal nyhedsartikler omhandlende pig butchering scam. Herudover har det været muligt at identificere forskningsartikler omhandlende pig butchering scam, der dog alle er på kinesisk eller udelukkende belyser svindlen i en kinesisk kontekst. Selvom det på baggrund af disse nyheds- og forskningsartikler er muligt at opnå et overordnet kendskab til denne type af svindel, så er det dog min vurdering, at pig butchering scam ikke er tilstrækkeligt belyst til, at det er muligt at udlede forebyggende indsatser eller tiltag, der med fordel kan implementeres på et nationalt eller internationalt plan.

Ovenstående problemstillinger har ledt til følgende problemformulering:

Hvad indebærer de stadier, som indgår i den type af svindel, hvor datingsvindel leder til investeringssvindel, der også er kendt under navnet pig butchering scam?

Implicit i projektets problemformulering er en antagelse om, at pig butchering scam er en kombination af klassisk datingsvindel og klassisk investeringssvindel. I forbindelse hermed tages der afsæt i Whittys (Whitty, 2013: 666) og i Cross, Dragiewicz og Richards (Cross, Dragiewicz & Richard 2018: 1304) definition af datingsvindel, der kan opsummeres som følgende: Gerningspersonen forsøger at etablere et forhold, som af ofret opfattes som oprigtigt, med det formål at opnå økonomisk vinding. Der findes ikke på samme vis en universel definition af investeringssvindel, men i herværende projekt, vil investeringssvindel blive defineret som tilfælde, hvor gerningspersonen franarrer ofre økonomiske midler, ved løftet om lukrative investeringsmuligheder (Politi, 2023b). Med afsæt i antagelsen om, at pig butchering scam er en kombination af dating- og investeringssvindel, kan pig butchering scam defineres som tilfælde, hvor gerningspersonen forsøger at etablere et forhold til ofret, som ofret opfatter som legitimt, for derefter at franarre ofret økonomiske midler gennem et løfte om lukrative investeringsmuligheder. Denne udledte definition vil i projektet være afsæt for forståelsen af fænomenet pig butchering scam. Denne definition er dog valgt inddraget med det forbehold, at pig butchering scam i sin helhed på væsentlige punkter kan adskille sig fra henholdsvis dating- og investeringssvindel.

3. Forskningsstrategi

Dette afsnit har til formål at introducere projektets forskningsdesign og forskningstilgang, der samlet udgør projektets overordnede forskningsstrategi. Først vil det valgte forskningsdesign - et crime script casestudiedesign beskrives, og herefter vil den adaptive forskningstilgang præsenteres. Løbende vil der indgå en diskussion af de inddragne tilgange, samt hvordan disse supplerer hinanden med afsæt i eklektiske refleksioner.

3.1 Forskningsdesign

Herværende projekt har til formål at identificere og belyse de enkelte stadier i den type af it-relateret økonomisk kriminalitet, hvor datingsvindel leder til investeringssvindel, som også kaldes pig butchering scam (herefter: PBS). Projektets problemstilling vil blive besvaret gennem en kombination af en crime script analyse og et casestudiedesign. Dette forskningsdesign afspejles ved, at de inddragne offerberetninger (se afsnit 4.1) vil blive betragtet som selvstændige cases, der gennem komparativ analyse vil omformes til et generaliseret crime script.

Nedenstående afsnit har herfor til formål at redegøre for de særskilte tilgange, og hvordan disse i projektet vil supplere hinanden i praksis.

3.1.2 Crime Script

Dét at benytte crime script bliver i stigende grad benyttet til at opnå en forståelse af kriminalitet ud fra en situationel kontekst. Crime script tilgangen er et gennemgående element i specialet, hvilket afspejles i projektets problemformulering, interviewguide (Se afsnit 4.2.3), kodning (Se afsnit 4.3) og i selve analysen (Se afsnit 6.-6.4.2)

Den første reference til crime script, kan findes i en artikel af Schank og Abelson udgivet i 1977. Dét at anvende crime script som forskningsdesign, analysestrategi eller metodisk tilgang blev dog først alment udbredt da Cornish (1994) foreslog at benytte tilgangen som en procedure-mæssig analytisk tilgang, og som en måde hvorpå situationel kriminalitetsforebyggelse kan understøttes (Borrion, 2013: 2-3). Under udviklingen af crime script, tager Cornish afsæt i den kognitive psykologi, hvor scripts kan kategoriseres som et begivenhedsskema (Cornish, 1994: 32), som afspejles af, at individet organiserer sin viden om, hvordan man forstår og udfolder almindelige adfærdsmæssige rutiner og processer. Schank og Abelson udlægger det således:

> "We use specific knowledge to interpret and participate in events we have been through many times. Specified detailed knowledge about a situation allows us to do less processing and wondering about frequently experienced events."
> (Schank & Abelson, 1977: 37 citeret i Cornish, 1994: 32).

Denne erfaringsbaserede viden, kan dermed betragtes som standardiserede begivenhedssekvenser, hvor Cornish eksemplificerer dette med at gå på restaurant - et såkaldt restaurant script - der på baggrund af erfaring organiserer, hvilke begivenheder der udfolder sig under et restaurantbesøg, der kan opsummeres til følgende: gå ind, få tildelt et bord, få udleveret menuen, bestil, spis, betal og forlad restauranten (Cornish, 1994: 32). Ifølge Cornish, kan script-tilgangen være fordelagtigt at bruge i andre kontekster end i den kognitive psykologi, hvor scripts - eller begivenhedsskemaer - kan bruges til at opnå indsigt i måden hvorpå hændelser - herunder kriminalitet - udfolder sig, gennem et eksplicit fokus på det sekventielle aspekt af kompleks men dog rutinebaseret adfærd (Cornish, 1994: 32-33).

Cornish udleder i sin artikel et universelt crime script, der på baggrund af generaliserende scener, kan anvendes til at inddele kriminelle handlinger på baggrund af handlingens sekventielle rækkefølge (Cornish, 1994: 40). Dette universelle script indebærer følgende 9 stadier: *Preparation, entry, precondition, instrumental precondition(s), instrumental initiation, instrumental actualization, doing, postcondition(s)* og *exit* (Cornish, 1994: 40). Det er dog væsentligt at understrege, at Cornish beskriver det reelle kriminalitetsforløb som:

> "Offense scripts are particularly likely to be rich in detours. Those carrying out crimes often meet obstacles which have to be worked around using corrective actions; or they may make errors, which may involve loops of actions, repetitions of sequences to enable the script to continue."
> (Cornish, 1994a: 37).

Eftersom Cornish ikke betragter det universelle crime script som et lineært begivenhedsforløb, er det blevet besluttet at inddele crime scriptet i de fire overordnede stadier; forberedelse, før, under og efter svindlen. Denne inddeling sker med inspiration i Tompson og Chaineys (2011) crime script analyse. Tompson og Chainey argumenterer i deres undersøgelse for, at det er mere meningsgivende at benytte et sprog, der adskiller sig fra den terminologi, der benyttes i den kognitive psykologi. Derudover argumenterer de for, at en simplificering af de oprindelige 9 stadier, ville gavne deres undersøgelse (Tompson & Chainey, 2011: 7). Det er min vurdering - med afsæt i Tompson og Chaineys (2011) argumentation - at denne inddeling vil være mere hensigtsmæssig til at besvare projektets problemformulering. Argumentet herfor er, at fire stadier - frem for ni - tillader en mere eksplorativ tilgang, til at belyse de standardiserede begivenhedssekvenser der generelt gør sig gældende i PBS.

3.1.3 Casestudiedesign

For at besvare projektets problemformulering, vil casestudiedesignet ligeledes inddrages som forskningsdesign. I casestudiedesignet ligger der en implicit forestilling om, at de udvalgte cases repræsenterer en mere generel sammenhæng eller et særligt unikt fænomen (Antoft og Salomonsen, 2012: 30). Dét at betragte et enkelt hændelsesforløb i sig selv som en case, er derfor kun meningsgivende såfremt, at der er en forestilling - eller en begrundet antagelse - om, at dette enkeltindivid repræsenterer en større population, eller kan betragtes som et ekstremt fænomen (Antoft & Salomonsen, 2012: 31-32). I herværende projekt vil ofres og pårørendes beskrivelse af det oplevede hændelsesforløb behandles som selvstændige cases. Selv om hver case er af unik karakter, vil de inddragne cases - set i samspil med hinanden - være repræsentative for lignende hændelsesforløb, hvorved det vil være muligt, at udlede et generaliseret crime script (Antoft & Salomonsen, 2012: 32).

I et kvalitativt casestudiedesign skelnes der oftest mellem fire hovedtyper af idealtypiske casestudier: *ateoretiske, teorifortolkende, teorigenerende* og *teoritestende* (Antoft & Salomonsen, 2012: 33-34). Hvor sondringen mellem de fire typer ifølge Antoft og Salomonsen afhænger af: "[...] hvorvidt formålet er at generere ny empirisk eller ny teoretisk viden og dels et spørgsmål om, hvorvidt den videnskabelig tolkning af et givent casestudie tager afsæt i empirisk viden og data, eller om den tager afsæt i teoretisk viden" (Antoft & Salomonsen, 2012: 33-34).

Herværende projekt vil tage afsæt i det teorigenerende casestudiedesign. Valget af det teorigenerende casestudiedesign skyldes, at der er et ønske om at formulere generelle hypoteser, på baggrund af en videnskabelig tolkning af empirisk viden og data. Det teorigenerende casestudiedesign vil tage afsæt i Glaser og Strauss's (1967) tilgang kaldet *grounded theory*. Grounded theory tager afsæt i, at teorier udledes på baggrund af data, og at der ikke benyttes teori som afsæt for analysen (Glaser & Strauss, 1999: 5). I herværende projekt vil der dog gøres brug af en modificeret grounded theory i henhold til den adaptive tilgang (beskrevet i afsnit 3.2), den modificerede tilgang indebærer, at der i projektet er inddraget Clarke og Cornish' (1985) *Rational Choice Perspective*, der vil have inspirationen og fokuseringen til formål, og det teoretiske perspektiv vil derfor ikke underlægges teoritestning, som i de deduktive designtilgange (Jacobsen, 2012: 278)

Glaser og Strauss beskriver tilgangen som: "generating a theory from data means that most hypotheses and concepts not only come from the data, but are systematically worked out in relation to the data during the course of the research" (Glaser & Strauss, 1999: 6). Ifølge Glaser og Strauss bør teorier dermed udledes på baggrund af en komparativ analyse af data gennem en iterativ proces. Den komparative analyse har til formål at identificere generelle tendenser i empirien, hvor det gennem empirisk generalisering er muligt at teoretisere (Glaser & Strauss, 1999: 24).

Denne teoretisering kan komme til udtryk gennem enten substantielle teorier eller formalteorier (Antoft & Salomonsen, 2012: 37). Substantielle teorier henviser til en teori om en specifik kontekst eller konceptuel sammenhæng, og formalteorier henviser til teorier der belyser sammenhænge, der bryder det koncept specifikke, som eksempelvis stigmatisering eller afvigende adfærd. Begge typer af teoretisering kendetegnes som middle-range teorier (Glaser & Strauss, 1999: 32-33). I herværende projekt, vil det teorigenererende crime script casestudiedesign have til formål at være afsæt for at udlede en substantiel teori, da pig butchering scam ønskes belyst som en specifik kontekst.

Hvor crime script tilgangen i høj grad er deduktivt drevet, så er det teorigenererende casestudiedesign af induktiv karakter. Selvom disse to forskningsdesign umiddelbart kan synes modstridende, så er det min vurdering, at det - jævnfør den adaptive tilgang beskrevet i afsnit 3.2 - er en styrke, både at tage afsæt i teorier og eksisterende forskning, men fortsat at være empirisk åben, og lade empirien være styrende i den endelige analyse. Projektets forskningsdesign tager derfor afsæt i en refleksiv eklektisk tilgang, der vil bære præg af at være teoretisk informeret, uden at være teoretisk styret.

3.2 Forskningstilgang

Herværende projekt vil gøre brug af den adaptive tilgang, som blev præsenteret af Derek Layder (1998). Layder udfordrer med sin teori de dikotomier og dualismer, der tidligere har været kendetegnende for de sociale videnskaber. Mere konkret udfordrer Layder den kløft, som han argumenterer for, at der er mellem struktur / aktør; okbjektivisme / subjektivisime og induktive / deduktive tilgange (Jacobsen, 2012: 251, 257).

Layder argumenterer dog ikke for, at de enkelte tilgange er værdiløse, men han drager i stedet nytte af de enkelte tilganges styrker, hvor Layder opfordrer til en dualitetstilgang (Layder, 1998: 1-2; Jacobsen, 2012: 251). Det væsentligste aspekt for herværende projekt er, at de induktive og deduktive tilgange ikke anses som modsætninger, men derimod som faser i en vekselvirkende proces (Jacobsen, 2012: 251). Den adaptive tilgang har i projektet til formål at danne afsæt for en pragmatisk og eklektisk tilgang til vidensproduktionen (Jacobsen, 2012: 263).

Dét at en teori er adaptiv indebærer, at teorien adapterer sig til virkeligheden, og at virkeligheden adapterer sig til teorien. Det adaptive henviser dermed til både den forudgående teori, og til den teori, der afstedkommer på baggrund af analysen (Jacobsen, 2012: 261). Jacobsen (2021) beskriver dette som "Man kan sige, at den adaptive teori både er proces og produkt, både en tilgang og et resultat af denne tilgang" (Jacobsen, 2012: 261). I den adaptive tilgang er der et eksplicit fokus på at lade empirien være styrende i adaptionen eller udviklingen af teori, hvorfor tilgangen befinder sig i spændingsfeltet mellem grand og generel theory (Jacobsen, 2012: 263).

Layder anerkender, at grounded theory er fordelagtig i forhold til at forklare det subjektive, men han argumenterer dog for, at tilgangen mangler forklaringskraft i forhold til de sociale strukturer i samfundet. Layder forholder sig dermed skeptisk til brugen af Glaser og Strauss' grounded theory tilgang i samspil med den adaptive tilgang. Layders kritik er i særdeleshed baseret på, at grounded theory ikke tager afsæt i allerede etablerede teorier, hvilket ifølge Layder har en negativ indvirkning på den udledte teoris forklaringskraft (Layder, 1998: 19). Jeg vil dog argumentere for, at det implicit deduktive tilsnit i crime script tilgangen i samspil med det eksplorative tilsnit i det teorigenerende casestudiedesign stemmer overens med den adaptive tilgang, såvel som at projektet i sin helhed vil gøre gavn heraf.

Overordnet vil den adaptive tilgang - og den vedvarende vekselvirkning mellem den induktive og deduktive tilgang - komme til udtryk løbende igennem projektet. Interviewguiden, kodningstrategien og analysen vil have deduktive tilsnit, i det at de alle tager afsæt i de førnævnte fire stadier af crime scriptet; forberedelse, før, under og efter. Dog tillader denne inddeling en høj grad af fleksibilitet, da der unægteligt vil være flere underkategorier tilknyttet de enkelte stadier, hvilket afspejles af; at selve interviewet vil være semistruktureret, hvorfor der er en åbenhed overfor nye indblik og perspektiver. Kodningsstrategien vil ligeledes være præget af en eksplorativ tilgang, selvom den indledningsvise kodning af de fire stadier er af deduktiv karakter, så er jeg fortsat eksplorativ i den videre kodning af relevante underkategorier, hvor den indsamlede empiri vil være styrende. Selve analysen vil ligeledes være empiridrevet, men der vil blandt andet blive benyttet eksisterende forskning, som supplement og understøttelse for de udledte generaliseringer.

4. Metode

Nedenstående afsnit har til formål at præsentere den metodiske ramme, der er anvendt i forbindelse med empiriindsamlingen, herudover vil bearbejdningen af empirien præsenteres og uddybes. Afslutningsvist vil de forskningsmæssige kvalitetskriterier diskuteres.

De to inddragne forskningsdesigns og den inddragne forskningstilgang har det til fælles, at de alle understreger vigtigheden af at forholde sig åbent til potentielle datakilder, da det herigennem er muligt at opnå en større indsigt i genstandsfeltet (Antoft & Salomonsen, 2012: 32). Dette afspejles ydermere, af den mixed methods tilgang, der er valgt benyttet i projektet.

Mixed methods benyttes ofte, når der er et ønske om at opnå en mere sikker, dækkende eller kompleks viden, end hvad der vurderes muligt ved brugen af en enkelt metode (Frederiksen, 2015: 200). Der kan skelnes mellem tre formål med at benytte mixed methods: triangulering, komplementaritet og kompleksitet (Frederiksen, 2015: 200-2001). I herværende projekt vil mixed methods blive benyttet med det formål at opnå en mere komplementarisk viden, ud fra den formodning om at brugen af flere metoder vil give anledning til en mere dækkende viden om PBS. Komplementaristisk mixed methods har ikke til formål at opnå sikker viden, men derimod meget - og dækkende - viden (Frederiksen, 2015: 200-201). Foruden metodetriangulering er datatriangulering valgt benyttet, for yderligere at sikre projektets gyldighed. Datatriangulering indebærer, at der benyttes forskellig slags data- eller empiri-kilder i analysen af det undersøgte fænomen (Farmer, Robinson, Elliott & Eyles, 2006: 379).

De to metoder der er anvendt, er dokumentanalyse og semi-strukturerede interviews, hvor datatriangulering vil tage afsæt i empirien fra de udførte interviews såvel som dokumenter indsamlet via reddit, hvilket vil uddybes nærmere i nedenstående afsnit.

4.1 Dokumentanalyse

I projektet vil den primære empiri bestå af dokumenter i form af reddit opslag, hvor ofre eller disses pårørende beskriver deres oplevede hændelsesforløb i forbindelse med sager omhandlende PBS.

Et dokument afgrænses som oftest til at være et sprog, der er nedskrevet og fikseret i tid (Lynggaard, 2015: 254), men fotografier, teknologier, videoer og lignende kan også betragtes som en tekst. Dét at en tekst er fikseret i tid betyder dog ikke, at man ikke anerkender, at en stor andel af dokumenter vil ændre sig over tid, for eksempel kan opslag på reddit redigeres, der kan tilføjes uddybende kommentarer, og andre brugere kan interagere med opslaget (Lynggaard, 2015: 254).

I dokumentanalyse skelnes der som oftest mellem tre typer af dokumenter: primære, sekundære og tertiære, hvor skellet består i, i hvilken grad disse dokumenter cirkuleres blandt hvilke aktører (Lynggaard, 2015: 254). De primære dokumenter indbefatter dokumenter, der cirkuleres blandt et begrænset antal aktører, og at dokumentet cirkuleres blandt aktørerne i umiddelbar tidsmæssig nærhed af den begivenhed, som dokumentet relaterer sig til.

Det er dermed som typisk dokumenter, der ikke er tiltænkt offentligheden, og der vil dermed være begrænset adgang til denne type af dokumenter. Primære dokumenter kan eksempelvis være interne mødereferater og personlige breve (Lynggaard, 2015: 254). Sekundære dokumenter er ikke nødvendigvis tiltænkt offentligheden, men de kan reelt tilgås af alle. Denne type af dokumenter er ligeledes i umiddelbar tidsmæssig nærhed af den begivenhed, som dokumentet relaterer sig til. Eksempler på denne type af dokumenter er lovtekster og regeringsrapporter (Lynggaard, 2015: 254). Tertiære dokumenter indbefatter dokumenter - der ligesom de sekundære - i princippet kan tilgås af alle. Det der adskiller de tertiære dokumenter fra de sekundære er, at de tertiære dokumenter er produceret efter begivenheden, som dokumentet relaterer sig til, og at det i højere grad er en analytisk bearbejdning. Eksempler på tertiære dokumenter kan være publicerede erindringer og baggrundsartikler (Lynggaard, 2015: 254).

Disse tre typer af dokumenter er af idealtyper, og det kan i særdeleshed være vanskeligt at skelne mellem de sekundære og tertiære dokumenter. Formålet med dette skel er at gøre sig refleksioner om, hvilke informationer det er muligt at udlede på baggrund af de enkelte dokumenter, og hvilken målgruppe afsenderen har haft for øje (Lynggaard, 2015: 254). De udvalgte redditopslag vil blive betragtet som tertiære dokumenter, da brugerne har skrevet opslaget efter, at de - eller deres pårørende - har oplevet viktimisering. Det er herudover særligt væsentligt at være opmærksom på, at de tertiære dokumenter, kan anses for værende analytisk bearbejdet af ofrene - eller disses pårørende - da opslaget kan anses som ofrenes fortolkning af det oplevede hændelsesforløb. Dette er ligeledes årsagen til, at jeg har valgt at benytte mig af mixed methods, og foruden dokumentanalyse vil inddrage semi-strukturerede interviews til at at systematisere ofrenes beskrevne hændelsesforløb, og på baggrund heraf udlede generelle tendenser.

De udvalgte dokumenter blev fundet på det sociale medie reddit. På reddit søgte jeg på "Pig Butchering", "Pig Butchering Scam", "Crypto Romance Fraud", "Crypto Romance Scam" og "CryptoRom". Resultaterne af denne søgning gav udslag i form af opslag fra brugere, links til nyhedsartikler eller YouTube-videoer og reddit *communities*. På baggrund af disse søgeresultater blev der fundet mange opslag, der for eksempel havde pig butchering i titlen, eller som en del af teksten i opslaget. Der blev derfor selekteret mellem opslagene, hvor de to væsentligste selektionskriterier var, 1) at der unægteligt er tale om PBS jævnfør den eksisterende forskning (Wang & Zhou, 2022) og 2) at opslaget indeholdte elementer, der beskrev hele eller dele af hændelsesforløbet.

Dét at opslagene unægteligt skulle omhandle PBS indebærer, at modus operandi i overvejende grad stemmer overens med den gængse modus operandi; at gerningspersonen forsøger at etablere en relation, og at gerningspersonen forsøger at franarre ofret for økonomiske midler gennem falske investerings- eller gambling muligheder. Et eksempel på et opslag der blev fravalgt, er et opslag, hvori en bruger beskriver, at vedkommendes pårørende havde fået en relation til en familie bosat i et andet land. Flere medlemmer af familien påstod at arbejde med investering. Familien havde inviteret brugerens pårørende på besøg i deres hjemland, hvor de efter sigende ville betale omkostningerne forbundet hermed. Da der i dette opslag ikke umiddelbart indgik, at ofret er blevet opfordret til at investere, blev det ikke valgt inddraget, da det - såfremt det reelt var svindel - herskede tvivl om, hvorvidt det var PBS. Dét, at opslagene skulle indeholde beskrivende

elementer indebar, at opslag blev fravalgt, hvis brugeren i opslaget ikke havde beskrevet nogle aspekter af hændelsesforløbet. Et eksempel herpå er, at der var flere opslag, hvori brugeren skrev, at de havde været udsat for PBS, og i den forbindelse ønskede råd til, hvordan de kunne få erstattet deres værditab.

Med afsæt i førnævnte inklusionskriterier blev der udvalgt 13 reddit opslag og 1 reddit tråd. De 13 reddit opslag, reddit-tråden samt dertilhørende relevante kommentarer kan ses i sin helhed i bilag 1.1-1.14. Samlet vil disse dokumenter udgøre projektets primære empiri.

4.1.1 Etiske refleksioner

Dét at benytte offentlige opslag på sociale medier har været forbundet med refleksioner vedrørende muligheden for at opnå informeret samtykke til at benytte brugernes opslag i forbindelse med analysen (Hine, 2011:11). Der skal foreligge informeret samtykkeerklæring såfremt der skal indsamles, behandles eller opbevares personoplysninger (Juristens guide til den studerende), men da der ikke forekommer personoplysninger i de indsamlede dokumenter, er der ikke et lovgrundlag for, at der skal opnås informeret samtykke fra brugerne. Refleksionerne vedrørende indsamling, behandling og opbevaring er dermed udelukkende af forskningsetisk karakter.

Der er i forbindelse hermed taget afsæt i Adams (2020), hvor Adams identificerer tre typer af potentielle etiske problematikker ved at benytte opslag på sociale medier, som er væsentlige at forholde sig til: *replication, consent* og *identification.* Replikation kan være problematisk, i det at opslag og kommentarer tages ud af dets kontekst. Hvis der foreligger informeret samtykke, har deltageren mulighed for at tilbagetrække sit samtykke, og den indsamlede data i forbindelse med denne deltager destrueres. Såfremt der ikke opnås informeret samtykke, vil den indsamlede data være permanent, og vil fremgå i eventuelle analyser, selv hvis brugeren sletter sit opslag eller kommentar, hvilket må antages at være et udtryk for, at brugeren ikke ønsker de givne oplysninger eller tilkendegivelser offentligt tilgængelige (Adams, 2022: 9-10). Identifikation af deltagere - samtykkende eller ej - kan være problematisk, i det at det er muligt at fremsøge det originale opslag udelukkende på baggrund af et citat fra det oprindelige opslag. Dette er især problematisk i det at flere brugere benytter samme - eller lignende - brugernavn på tværs af flere platforme, og at nogle brugere deler oplysninger, der potentielt kan identificere dem (Adams, 2022: 10).

I herværende projekt er det blevet valgt ikke at opnå informeret samtykke fra brugerne, hvilket i særdeleshed skyldes, at det ville kræve personoplysninger fra deltagerne førend, at det er muligt at opnå samtykke (Adams, 2022: 9; Hine, 2011: 11). Argumentationen herfor er, at herværende projekt ikke har interesse for det enkelte dokument - og heraf den enkelte bruger - i sig selv, men derimod på de generelle tendenser på tværs af de inddragne dokumenter. Der er dog gjort overvejelser om, hvordan brugernes anonymitet sikres, hvilket kommer til udtryk ved, at brugernavnet ikke vil fremgå. Herudover vil de anvendte citater oversættes til dansk og i mindre grad omskrives, således det ikke vil være muligt at fremsøge det oprindelige opslag (Adams, 2022: 10).

I afsnit 4.1 beskriver jeg, hvilke søgeord jeg har benyttet til at fremfinde relevante dokumenter, hvilket gøres for at øge projektets transparens. Selv om eventuelle citater oversættes og omskrives, så vil det potentielt være muligt at identificere de oprindelige opslag, såfremt alle resultater af søgningen gennemgås. Grundet de mange resultater ved de nævnte søgeord, er det dog min vurdering, at det ville kræve en intensiv søgen. Jeg vil på baggrund af ovenstående diskussion argumentere for, at projektet i tilstrækkelig grad lever op til forskningsetiske kriterier.

4.2 Fagprofessionelle interviews

Foruden de førnævnte inddragne dokumenter, er der blevet foretaget 3 semistrukturerede interviews med fagprofessionelle. Der findes overordnet set to typer af interview; interview med én person, og interview med en gruppe af mennesker, hvor det individuelle interview er valgt. Valget af det individuelle interview skyldes, at det muliggør anonymisering af de deltagende informanter, hvilket qua en af informanters stilling i politiet var en forudsætning for deltagelse.

Der kan skelnes mellem tre undertyper af det individuelle interview: det ustrukturerede, det semi-strukturerede og det strukturerede interview, hvor der i herværende projekt tages afsæt i den semistrukturerede interview tilgang (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020: 186). Det semistrukturerede interview er kendetegnet ved, at der forud for interviewet er udarbejdet en interviewguide (se afsnit 4.2.3), der indeholder forberedte spørgsmål, og at denne interviewguide - i modsætning til det strukturerede interview - tilpasses til den enkelte informant. Selvom interviewguiden danner en vis struktur, kan denne dog fraviges, og det er derved muligt at stille opfølgende spørgsmål (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020: 186). Det semistrukturerede interview er valgt, da det herigennem er muligt at få besvaret de væsentligste spørgsmål, der er udarbejdet i interviewguiden, men ligeledes muliggør en mere fleksibel og eksplorativ fremgangsmåde (Brinkmann & Tanggaard, 2015: 37-38).

Der er foretaget tre interviews, der alle er baseret på det semistrukturerede interviewformat, hvor de inddragne informanter har erfaring inden for henholdsvis datingsvindel, investeringssvindel og manipulationsteknikker. Formålet med de tre interviews har været at få et indblik i de komplekse aspekter, der indgår i forberedelsen af svindlen og i stadierne før, under og efter, herunder hvordan gerningspersonen forsøger at maksimere sit økonomiske udbytte. Det er dog væsentligt at understrege, at de tre inddragne informanter ikke har direkte erfaring med PBS, hvorfor den indsamlede empiri i forbindelse med de tre interviews vil være af supplerende karakter til projektets primære empiri beskrevet i afsnit 4.1. Empirien vil dog danne grundlag for en datatriangulering mellem informanternes generelle erfaringer, og de inddragne offerberetninger der tager afsæt i et enkelt individs oplevelse med PBS, hvilket har til sigte, at lede til en inddragelse af flere perspektiver, og et mere generaliserende crime script.

4.2.2 Rekruttering af informanter

Det har været relativt vanskeligt at rekruttere og interviewe fagprofessionelle, da PBS er et nyere fænomen, der ikke synes at være udbredt i Danmark. Det blev derfor valgt at inddrage de tre førnævnte informanter. Kontakten til informanterne er blevet etableret gennem mit netværk til relevante aktører, som jeg fik opbygget under mit praktikophold ved Nationalt Center for It-relateret Kriminalitet (NCIK). De tre informanter er således:

- En efterforsker i politiet, der beskæftiger sig med efterforskning af sager omhandlende datingsvindel. Denne informant tildeles pseudonymet "Peter" i den resterende del af projektet. Peter vil ikke blive introduceret yderligere for at opretholde hans anonymitet.
- En ansat i den finansielle sektor, der har beskæftiget sig med efterforskning, analyse og forebyggelse af svindel. Denne informant tildeles pseudonymet "Markus" i den resterende del af projektet. Markus vil ikke blive introduceret yderligere, for at opretholde hans anonymitet.
- Niels Krøjgaard, der efter eget ønske ikke er anonymiseret. Niels er underviser og foredragsholder, og kan beskrives som en psykologisk entertainer. Niels har blandt andet undervist politifolk ved Rigspolitiet og PET. Niels er valgt inddraget som informant, da han kan bidrage til en generel forståelse af gerningspersonens manipulationsteknikker i forbindelse med svindel.

4.2.3 Interviewguide

De anvendte interviewguides er primært baseret på vidensindhentningen, der blev foretaget i forbindelse med udarbejdelsen af problemfeltet. Dét at interviewguiden tager afsæt i den eksisterende forskning, vurderer jeg som værende en fordel, da det er min vurdering, at de bedste og mest relevante spørgsmål, kun kan stilles af en interviewer, der har stor viden om - og stor indsigt i - det område der ønskes belyst (Brinkmann & Tanggaard, 2015: 38). Selvom interviewguiden tager afsæt i den eksisterende forskning, vil jeg dog være særligt opmærksom på, at jeg ikke lader den eksisterende viden begrænse mig. Derfor vil de enkelte interview blive tilgået med et åbent sind, da der ligeledes er interesse for at følge eventuelle relevante sidespor under selve interviewene (Brinkmann & Tanggard, 2015: 38).

Da de tre inddragne informanters erfaringsområde adskiller sig væsentligt fra hinanden, er der udarbejdet tre særskilte interviewguides. Opbygningen og det metodiske afsæt er dog det samme, hvorfor dette først vil gennemgås efterfulgt af en kort præsentation af de enkelte interviewguides. De tre interviewguides er tilgængelige i bilag 2.1-2.3

De tre interviewguides tager afsæt i den samme struktur, og blev udarbejdet med afsæt i de førnævnte fire stadier; forberedelse, før, under og efter. Denne struktur blev valgt, da det blev vurderet, at denne kronologiske tilgang, ville give et godt flow under selve interviewet, samtidigt med at det ville orientere informanten om spørgsmålenes relevans i forhold til projektets formål (Kvale & Brinkmann, 2015: 185).

Interviewguiden betragtes dermed som en række af spørgsmål, der blev anset som potentielt relevante forud for selve interviewets afholdelse, men ikke strengt strukturerende under selve interviewet (Kvale & Brinkmann, 2015: 185). Derudover blev denne form for interviewguide udvalgt, da jeg på trods af mit indblik i den eksisterende forskning og mit kendskab til informanterne, kun havde begrænset indblik i, hvad informanterne kunne - og ville - udtale sig om under interviewet. Nedenstående præsenterer kort de refleksioner, der danner afsæt for de særskilte interviewguides:

Peter

Interviewguiden, der blev anvendt til interviewet med Peter, tog i høj grad afsæt i den vidensindhentning, der er blevet foretaget for at belyse datingsvindel i projektets problemfelt. Derudover har jeg, qua min praktikperiode ved NCIK, opnået en stor viden om datingsvindel, og de enkelte spørgsmål blev prioriteret efter, hvad jeg på baggrund af min erfaring vidste, at Peter potentielt kunne have indsigt i. I interviewguiden er der et særligt fokus på stadierne forberedelse, før og efter, da disse stadier jævnfør den eksisterende forskning (Wang & Zhou, 2022) er sammenlignelige på tværs af klassisk datingsvindel og PBS.

Markus

Den interviewguide, der blev udarbejdet forud for interviewet med Markus, tog ligeledes afsæt i den vidensindhentning jeg foretog i forbindelse med udarbejdelsen af problemfeltet. Heruder blev interviewguiden især præget af, at jeg under mit praktikforløb opnåede et stort kendskab til Markus' arbejde. For at bibeholde Markus' anonymitet, er det ikke muligt at uddybe hans arbejde yderligere, eller hvordan jeg har kendskab hertil. Der har under udarbejdelsen af interviewguiden været et eksplicit fokus på de to stadier forberedelse og under, da disse stadier jævnfør den eksisterende forskning (Wang & Zhou, 2022) er sammenlignelige på tværs af klassisk investeringssvindel og PBS.

Niels

Der ikke har været et eksplicit fokus på gerningspersonens manipulationsteknikker i forbindelse med vidensindhentningen i udarbejdelsen af problemfeltet og problemstillingen. Forud for udarbejdelsen af denne interviewguide, var jeg inviteret til Niels' foredrag, hvor Niels introducerede Cialdinis principper om overtalelse. På baggrund af min deltagelse i Niels' foredrag, valgte jeg derfor at interviewguiden i høj grad skulle tage afsæt i Cialdinis 7 principper, da jeg vidste, at det var en kontekst, som Niels havde en stor viden om. Foruden mere generelle spørgsmål om manipulation såsom "Kan alle lære at manipulere andre" (Bilag 2.3) og "Kan man manipulere en til at blive forelsket - eller sågar elske - en?" (Bilag 2.3), var der inddraget spørgsmål specifikt relateret til Cialdinis prinicpper såsom: "Hvordan kan princippet om knaphed [scarcity] bruges til at skabe en følelse af hastværk og presse ofre til at tage hurtige beslutninger?" (Bilag 2.3).

4.2.3.1 Briefing og de-briefing

Forud for interviewet blev to af informanterne - efter eget ønske - tilsendt deres respektive interviewguide. Da begge informanter i projektet er inddraget som fagproffesionelle, kan det anses som fordelagtigt, at de begge ønskede at forberede sig på de på forhånd formulerede interviewspørgsmål, da de herigennem kunne vurdere, hvordan netop deres viden kunne bidrage til at belyse projektets problemstilling (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020: 206-207). Det er dog muligt, at dét at tilsende informanterne interviewguiden forud for interviewets afholdelse kunne bevirke, at informanterne undlod at bringe emner på banen, som de vurderede, ikke var relevante på baggrund af interviewguiden, men som reelt havde udgjort et spændende nyt perspektiv.

Derudover blev alle informanter forud for interviewet sat grundigt ind i projektets formål og ramme, og jeg havde forud for interviewets afholdelse, haft en uddybende samtale eller e-mail korrespondance med de tre informanter. Under den indledningsvise kontakt, sendte jeg ligeledes en udførlig beskrivelse til informanterne om, hvad jeg kunne tilbyde i form af anonymisering, mulighed for at få tilsendt interviewguide forud for interviewet, mulighed for at gennemse og godkende transskribering, og mulighed for at læse og godkende brugen af informantens udtalelser i analysen forud for aflevering og lignende (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020: 207).

Forud for interviewet blev der ligeledes sendt to samtykkeerklæring til hver informant; den ene omhandlede samtykke til opbevaring og behandling af personoplysninger, og den anden omhandlede muligheden for audiooptagelse af interviewet og at audiooptagelsen blev transskriberet og anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af analysen (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020: 207). Samtykkeerklæringerne havde til formål at informere deltagerne om undersøgelsen, og at de til enhver tid har mulighed for at trække deres samtykke tilbage (Kvale og Brinkmann, 2015: 116). De to samtykkeerklæringer, som informanterne blev tilsendt, kan ses i bilag 3 og 3.1.

Under interviewet blev der foretaget en indledningsvis briefing og en afslutningsvis debebriefing. Briefingen havde til formål at redegøre for projektets overordnede formål, og derudover blev informanterne spurgt ind til, hvorvidt de måtte have eventuelle spørgsmål forud for interviewets officielle påbegyndelse, og først herefter blev audiooptagelsen påbegyndt. De-briefingen havde - som nævnt - til formål at spørge informanterne, hvorvidt de havde afsluttende spørgsmål eller yderligere kommentarer (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020: 207). Denne del af de-briefingen blev foretaget, mens der stadig blev optaget lyden af interviewet, hvorefter audiooptagelsen blev afsluttet.

Efter audiooptagelsens afslutning, havde jeg en uformel samtale med Peter og Niels. Interviewet med Markus varede længere end forventet, hvorfor vi aftalte et kort telefonisk møde, der ligeledes havde til formål at give anledning til en uformel samtale, og at indgå en aftale om de praktiske aspekter. Det har dog ikke været muligt at afholde det telefoniske møde, hvorfor jeg kort har korresponderet med Markus via mail. Under den afsluttende samtale med Peter og Niels, spurgte jeg ind til, hvorvidt de ønskede at få den færdige transskription tilsendt til godkendelse,

om de ønskede at godkende brugen af deres udtalelser i analysen, i hvilken grad de ønskede anonymisering, og hvorvidt de ønskede det færdige projekt tilsendt efter aflevering. Peter ønskede transskriberingen tilsendt til gennemgang og godkendelse, og ønskede at blive anonymiseret, hvor vi under de-briefingen blev enige om, at jeg måtte beskrive ham som "efterforsker ved politiet med erfaring i sager omhandlende datingsvindel". Det var også under denne del af interviewet, at Niels gav udtryk for, at han ikke ønskede anonymisering. Da der ikke blev afholdt en formel de-briefing i forbindelse med interviewet af Markus, vil han blive anonymiseret.

4.2.4 interviewsituationen

De tre interviews blev alle afholdt elektronisk, hvor interviewet med Peter og Niels blev afholdt via Microsoft Teams, og interviewet med Markus blev afholdt telefonisk. Fordelen ved at afholde interviewene elektronisk var, at jeg ikke blev begrænset af geografi eller økonomiske ressourcer i udvælgelsen af informanter, og derudover er det elektroniske format mere fleksibelt i henhold til planlægning under hensyntagen til informanternes anden mødeaktivitet.

Eftersom jeg har været studerende under Covid-19 pandemien, er jeg ret erfaren i brugen af Microsoft Teams, og jeg tog derfor ikke tilstrækkeligt hensyn til, at Niels og Peter ikke var erfarne brugere af platformen. Dette medførte, at Niels og Peter havde vanskeligt ved at tilgå mødet, men da det lykkedes, forekom der ikke yderligere tekniske problemer. Derudover var lydkvaliteten under interviewet med Niels og Markus ikke optimal, hvilket blandt andet skyldtes baggrundsstøj, hvilket forstyrrede samtalens frie strøm, da jeg flere gange måtte bede dem gentage, derudover vanskeliggjorde det dele af transskriberingen (Seitz, 2016: 231). Interviewet med Peter og Niels var begge med kamera, hvor interviewet med Markus var uden. Selvom det under interviewet med Peter og Niels til dels var muligt at aflæse deres kropssprog, så var det dog i alle tre interviews - og i særdeleshed under interviewet med Markus - vanskeligt at aflæse, hvornår de holdt en tænkepause, og hvornår de var færdige med at snakke, hvilket til tider medførte, at jeg afbrød informanterne netop som de begyndte at tale igen (Seitz, 2016: 231-232). Selvom det elektroniske format medførte visse udfordringer, så vurderer jeg dog, at fordelene opvejede ulemperne. Dette skyldes især, at jeg udelukkende havde interesse for informanternes viden og generelle erfaringer, og at det emotionelle og nonverbale aspekt af interviewet, ikke var analysemæssig interesse (Seitz, 2016: 231-232).

Under interviewet - og qua dets elektroniske format - gjorde jeg i høj grad brug af opfølgende spørgsmål, hvilket havde til formål dels at illustrere, at jeg lyttede aktivt, og dels at anspore informanten til at fortsætte eller uddybe det sagte (Kvale & Brinkmann, 2015: 190). Derudover brugte jeg tavshed som et redskab, dog med hensyntagen til, at det ikke skulle opfattes som akavet, men derimod med det formål at få informanten reflektere og associere, hvilket medførte, at informanterne i flere tilfælde selv brød tavsheden, og supplerede med yderligere information (Kvale & Brinkmann, 2015: 191). Under interviewet gjorde jeg ydermere brug af sondrende, specificerende og fortolkende spørgsmål, der gav informanten mulighed for at uddybe og præcisere sit svar, og

som sikrede at jeg som interviewer havde forstået informanternes svar korrekt. Disse typer af interviewspørgsmål medførte derudover en god dynamik i interviewsituationen (Kvale & Brinkmann, 2015: 190-191).

4.3 Transskription og kodning af empiri

Interviewet blev - som tidligere beskrevet - audiooptaget, da dette muliggjorde, at jeg som eneinterviewer, kunne fokusere fuldt ud på afholdelsen af interviewet. Selve det at optage og transskribere interviewet havde til formål at strukturere interviewet i en form, der er egnet til nærmere analyse (Kvale & Brinkmann, 2015: 238). Ifølge Kvale og Brinkmann findes der ikke en universel regel for transskriptionen, men de anser derimod transskriberingen som en række til- og fravalg. Transskriptionens form og omfang afhænger blandt andet af undersøgelsens formål, og den tid der er til rådighed (Kvale & Brinkmann, 2015: 238-239). Da de sociale og emotionelle aspekter ved interviewet ikke er af relevans for projektets formål, er det derfor blevet valgt en simpel transskriptions-strategi, hvor det primære fokus har været at fastholde meningsindholdet (Brinkmann & Tanggaard, 2015: 43). Transskriptionen er derfor ikke ordret, og pauser, betoninger, følelsesudtryk, gentagelser, ufuldendte sætninger og ord som "Øh" og andre ord, der kun benyttes i talesprog, er ikke medtaget i transskriptionen (Kvale & Brinkmann, 2015: 239-240). Transskriptionerne er ligeledes udarbejdet under hensyntagen til opretholdelsen af Peters og Markus' anonymitet, hvor fjernelse af dele af deres udtalelser er markeret med [...]. Transskriptionerne kan ses i bilag 4.1-4.3.

Kodning af empiri

Kodningen af projektets empiri er både begrebsstyret og datastyret. Den begrebsstyrede kodning kommer til udtryk ved, at der på forhånd er udledt de fire overordnede koder; forberedelse, før, under og efter jævnfør crime script tilgangen. Den datastyrede kodning kommer derimod til udtryk ved, at den resterende del af empirien ikke blev kodet gennem forhåndsudvklede koder, men derimod gennem aflæsninger af materialet (Kvale & Brinkmann, 2015: 263).

Som beskrevet, er de fire stadier i crime scriptet afsættet for kodningen, og jeg startede derfor med at gennemlæse transskriptionerne og de inddragne dokumenter, hvor jeg kodede dem i kategorierne forberedelse, før, under og efter. Den indledningsvise kodning var derfor af deduktiv karakter, men jævnfør projektets adaptive tilgang og det teorigenerende casestudiedesign var den efterfølgende kodning af underkategorier i højere grad af induktiv, komparativ og iterativ karakter (Kvale & Brinkmann, 2015: 262). Den eksplorative kodning af underkategorier kan dermed betragtes som en mere fokuseret kodning, der havde til formål at nå til en "mætning" af materialet, hvor yderligere kodede underkategorier ikke medførte muligheden for yderligere fortolkning (Kvale & Brinkmann, 2015: 262). Kodningsarbejdet medførte følgende underkategorier:

Tabel 2 - Kodning af underkategorier

Stadie	Underkategori
Forberedelse	Organiseringen af pig butchering scam Oprettelse af bruger på relevante platforme Adgang til falsk investeringsplatform
Før	Etablering af kontakt Wrong number scam Relationsdannelse Introduktion til investering
Under	Den første investering Fastholdelse i svindlen Afslutning af svindel
Efter	Negative emotionelle implikationer ved viktimisering Reviktimisering

Ovenstående tabel (Tabel 2) illustrerer kodningsarbejdet i form af de indledningsvise kodninger; forberedelse, før, under og efter, samt de dertilhørende underkategorier. Disse kodninger vil ligeledes danne afsæt for analysen.

4.4 Kvalitetskriterier

I kvantitative undersøgelser bliver kvaliteten som oftest vurderet på baggrund af kvalitetskriterierne om reliabilitet, validitet og generaliserbarhed. I den kvalitative forskning er der derimod ikke på samme vis en endegyldig konsensus om, hvilke kvalitetskriterier der er meningsgivende at opstille. Det er dog muligt at udlede en generel konsensus om, at det ikke er meningsgivende at benytte de samme kvalitetskriterier, som der er opstillet i de kvantitative tilgange. Brinkmann & Tanggaard skriver endog: "Hvis vi overtager disse ord, har vi allerede underkendt den kvalitative forskning" (Brinkmann & Tanggaard, 2015: 522). I herværende projekt er det derfor valgt, at kvaliteten af undersøgelsen vil tage afsæt i Riis' (2018) inddeling. Ifølge Riis (2018), bør den kvalitative forskning sigte efter pålidelighed i stedet for reliabilitet, gyldighed i stedet for validitet og overførbarhed i stedet for generaliserbarhed (Riis, 2018). Riis' tre kvalitetskriterier i kvalitative undersøgelser, pålidelighed, gyldighed og overførbarhed, vil gennemgås separat nedenfor.

Pålidelighed

Ifølge Riis (2018), handler en undersøgelses pålidelighed om, hvorvidt undersøgelsen er korrekt håndværksmæssigt udført, og Riis beskriver dette som: "Fremgangsmåden må være begrundet, gennemsigtig, systematisk og grundig" (Riis, 2018: 353). Disse kriterier for en undersøgelses pålidelighed, er forsøgt imødekommet løbende gennem projektet. Projektet har som tidligere beskrevet inddraget 13 dokumenter, der anskues som selvstændige cases. Selvom de inddragne cases i sig selv kan betragtes som enestående, og derfor ikke umiddelbart er replicerbare, så vil projektets pålidelighed styrkes ved, at det er muligt at replicere observationerne inden for typen af cases (Riis, 2018: 352-353). Det forventes, at det vil være muligt at finde overensstemmende resultater, hvis sammenlignelige cases inddrages, belyses og analyseres med afsæt i samme procedure som i hærværende projekt (Riis, 2018: 353).

Der har løbende gennem projektet været et eksplicit fokus på, at grundantagelser og vejen fra design til udførelse og analyse er gennemsigtige (Brinkmann & Tanggaard, 2015: 523). Konkret kommer dette til udtryk ved, at jeg har inddraget indledningsvise antagelser, selvom disse senere er blevet afkræftet. Derudover har jeg foretaget en grundig og systematisk gennemgang af design, teori og metode, hvor de modstridende aspekter i de forskellige tilgange ligeledes er inddraget og diskuteret. Herudover er de inddragne dokumenter, interviewguides, samtykkeerklæringer og transskriptioner vedhæftet som bilag. Det anerkendes dog, at den inddragne empiri kommer fra mennesker, og at den ligeledes bliver tolket af mig som et menneske, og at fortolkningen, analysen og præsentationen af projektets resultater er præget af prioriteringer og filtrering. Intersubjektiv kontrol af eksempelvis transskriptionen og fortolkningen af empirien, har ikke været muligt, da jeg udarbejder projektet alene, og det anerkendes, at dette kan svække projektets pålidelighed (Riis, 2018: 353-354). Det er dog qua projektets gennemsigtighed muligt, at stille sig kritisk overfor min tilgang såvel som min analyse, og jeg vil derfor argumentere for, at projektet i tilstrækkelig grad er gennemsigtigt, grundigt og systematisk i sin gennemgang, og herved opnår en tilfredsstillende grad af pålidelighed.

Gyldighed

En undersøgelses gyldighed kan betragtes som det centrale kvalitetskriterium, hvor gyldigheden i kvalitative studier, skal forstås som troværdigheden af en empirisk baseret konklusion (Riis, 2018: 357). Projektets gyldighed er dermed en refleksion om, hvorvidt den inddragne metode undersøger det, som den har til formål at undersøge (Kvale & Brinkmann, 2015: 318). Projektets metode tager afsæt i mixed methods, og det vurderes, at den komplementære viden, der opnås herigennem, kan styrke projektets gyldighed. Som beskrevet tidligere, benytter jeg mig ligeledes af datatriangulering, hvilket har til formål - på baggrund af komparativ analyse - at sammenligne empirien, både på tværs af de enkeltstående cases, de tre interviews og den eksisterende forskning. Formålet med dette har været at belyse PBS ud fra en mere eklektisk tilgang.

Dét at de tre informanter beskæftiger sig med klassisk datingsvindel, klassisk investeringssvindel og manipulationsteknikker kan potentielt påvirke projektets gyldighed, og det anerkendes, at det havde været mere hensigtsmæssigt at inddrage som minimum én med erfaring med PBS. Jeg vil dog argumentere for, at de tre interviews fortsat kan anvendes til at systematisere forståelsen af denne type af svindel. Jeg har dog valgt, at de inddragne dokumenter omhandlende ofres eller deres pårørendes oplevelse af PBS, vil vægte tungest i analysen, og i udarbejdelsen af crime scriptet. Ligeledes vil jeg argumentere for, at jeg på baggrund af den eksisterende forskning og de inddragne dokumenter, vil være i stand til at identificere og benytte de af informanternes udtalelser, der er af relevans for at belyse PBS. Et eksempel herpå er, at Markus under interviewet forklarer, at ofre for klassisk investeringssvindel selv registrerer sig via eksempelvis en Facebook reklame, med henblik på at blive kontaktet af en broker (Bilag 4.2). Ifølge den eksisterende forskning og de udvalgte offerberetninger, er dette dog ikke tilfældet i PBS, hvorfor Markus' erfaring med aspekt af klassisk investeringssvindel ikke vil indgå i det endelige crime script.

Overførbarhed

Overførbarhed omhandler ifølge Riis (2018), hvorvidt resultaterne af en kvalitativ undersøgelse er overførbare til tilsvarende cases (Riis, 2018: 357). Selv om udvælgelsen af dokumenter skete med afsæt i de førnævnte selektionskriterier, er der fortsat risiko for bias. Et eksempel kan være, at der potentielt er en skævvridning i forhold til de ofre, der vælger at dele et opslag på sociale medier om deres oplevelse med PBS. Derudover er det muligt, at de brugere, der har valgt at dele hændelsesforløbet, har oplevet et hændelsesforløb, der adskiller sig væsentligt fra de ofre, som ikke har valgt at dele hændelsesforløbet (Riis, 2018: 355). I analysen og det heraf udledte crime script har der ikke været en eksplicit interesse for de enkelte ofre. Derimod har formålet været at udlede generelle tendenser i de beskrevne hændelsesforløb. Da hændelsesforløbene i analysen er systematiseret af informanternes udtalelser og den eksisterende forskning, vurderer jeg dog ikke, at denne potentielle skævvridning i forhold til ofrene vil være af betydning for crime scriptets overførbarhed til andre sager omhandlende PBS.

Projektets empiri er baseret på udenlandske ofres beretninger om det oplevede hændelsesforløb samt interviews med danske fagprofessionelle. Selvom den undersøgte stikprøve ikke nødvendigvis er repræsentativ for hele populationen, vil jeg vurdere, at det med afsæt i idiosynkratiske antagelser er muligt at argumentere for, at det udledte crime script vil være vejledende for, hvad der er gældende i tilsvarende cases (Kvale, 1997: 205). Med andre ord, er jeg af den overbevisning, at det udledte crime script - qua dets generaliserende tilsnit - er overførbart til størstedelen af sager omhandlende PBS, og at elementer i crime scriptet ligeledes kan overføres til lignende typer af it-relateret økonomisk kriminalitet.

5. Teori

Herværende projekt har til formål at identificere og belyse de enkelte stadier, der indgår i PBS. I projektet vil den tradition der i kriminologien kaldes *environmental theories,* eller område-baserede kriminologiske teorier inddrages som projektets teoretiske forståelsesramme. Denne tradition indebærer blandt andet Cohen og Felsons teori om Routine Activity (1979), Brantingham og Brantinghams teori om Crime Pattern (2013), Newmans teori om Defensible Space (1972) samt Clarke og Cornish' Rational Choice perspektiv (1985) og Clarkes teori om Situational Crime Prevention(1980). Fælles for alle teorier i denne tradition er, at de alle er såkaldte *midrange* teorier, der har en forklarende tilgang til forholdet mellem områder og kriminel adfærd, hvor det eksplicitte fokus i teorierne er, hvilken betydning et område har for forekomsten af kriminalitet (Miró-Llinares & Moneva, 2020: 492).

Selvom hele traditionen anses som relevant i herværende projekt, og at denne – som nævnt - vil fungere som projektets teoretiske forståelsesramme, så er det særligt Cornish og Clarkes Rational Choice perspektiv, der anses som værende relevant, hvorfor denne vil præsenteres separat nedenfor. Afslutningsvist vil traditionen og teorien om Rational Choice relevans og formål diskuteres.

5.1 Rational Choice

Derek Cornish og Ronald Clarke (1985) introducerede det, som de kalder rational choice perspektivet. De enkelte komponenter i navnet fremhæver perspektivets mest fremtrædende pointer. "Rational" henviser til, at gerningspersonen er et rationelt individ, der er strategisk tænkende og evner at evaluere muligheder og alternativer. "Choice" indbefatter, at gerningspersonen vælger at begå kriminalitet, og "perspektiv" henviser til, at denne tilgang ikke er en kriminologisk teori, men derimod bør opfattes som et framework, og en måde at anskue og omstrukturere allerede eksisterende teorier (Cornish & Clarke, 1986: vi).

Perspektivet afstedkom af, at Cornish og Clarke så en tendens til, at gerningspersoner og deres kriminelle handlinger over-patologiseres, hvor gerningspersonerne og deres handlinger i tidligere teorier fremstilles som irrationelle, meningsløse og uforudsigelige (Cornish & Clarke, 1986: Preface). Det rationelle perspektiv er et brud med dette syn på kriminalitet. Mange kriminologiske teorier har beskæftiget sig med kriminelle som en homogen gruppe, og hvordan denne gruppe af kriminelle adskiller sig fra konforme individer. Rational choice perspektivet har derimod et eksplicit fokus på lighederne, hvilket Cornish og Clarke beskriver som en de-patologisering af kriminelle og kriminalitet (Cornish og Clarke, 1986: iv).

Cornish og Clarke anskuer kriminelle som værende rationelle, eller som de selv kalder det *The Reasoning Criminal.* Dette indbefatter: "a reasoning criminal - one who employs the same sorts of cognitive strategies when contemplating offending as he and the rest of us use when making other decisions" (Cornish & Clarke, 1986: Preface).

Cornish og Clarke anerkender dog, at der er mange faktorer der er af betydning forud for, at et individ aktivt vælger at begå kriminalitet. Ifølge Cornish og Clarke, kan sociodemografiske, psykologiske og sociale faktorer være relevante baggrundsfaktorer, herunder at et individ har generaliserede behov (penge, sex, status og lignende), at et individ formes af tidligere erfaringer, og individet kan opnå viden gennem social læring (Clarke & Cornish, 1985: 168). Selvom Cornish og Clarke anerkender flere af de allerede etablerede teorier, så har det rationelle perspektiv dog et eksplicit fokus på gerningspersonens beslutningsproces, og de situationelle faktorer der gør sig gældende for den kriminelle handling.

Ifølge Cornish og Clarke er kriminelle handlinger direkte afstedkomne af gerningspersonens rationelle overvejelser baseret på gerningspersonens evaluering af de forventede omkostninger og fordele (Cornish & Clarke, 1986: vi). Cornish og Clarke beskriver dette som:

> "[...]offenders seek to benefit themselves by their criminal behavior; that this involves the making of decisions and choices, however rudimentary on occasion these processes might be; and that these processes exhibit a measure of rationality, albeit constrained by limits of time and ability and the availability of relevant information." (Cornish & Clarke, 1986: 1)

Det er altså værd at bemærke, at selvom Cornish og Clarke opfatter gerningspersonen som rationel, så er denne rationalitet til tider begrænset og af overfladisk karakter. Men selvom kriminalitet for konforme individer kan forekomme irrationelt, er der en beslutningsproces bag de kriminelle gerninger, også kendt som *bounded rationality*. Dette afspejles ligeledes i, at Cornish og Clarke anerkender at der kan forekomme en type af kriminalitet, som de kalder *reaction to chance event*, hvis der eksempelvis skulle opstå en oplagt mulighed, hvis gerningspersonen var i økonomisk nød, eller hvis gerningspersonen udsættes for gruppepres (Clarke & Cornish, 1985: 168).

5.2 Teoretisk diskussion

Som tidligere beskrevet, er det inddragede rational choice perspektiv en del af den område-baserede kriminologiske tradition. Denne tradition havde sin oprindelse længe førend, at internettet blev alment udbredt, og de enkelte teorier beskæftiger sig derfor med kriminalitet i den fysisk forankrede verden. Dét at disse teorier er udviklet til geografiske områder, kan ud fra et teoretisk perspektiv, udelukke brugen af teorierne i forståelsen – og analysen – af cybercrime, da det umiddelbart kan virke vanskeligt direkte at applicere disse teorier til et ikke-geografisk afgrænset område (Miró-Llinares & Moneva, 2020: 493).

Det er dog muligt at argumentere for, at teorierne beskæftiger sig med den placering, hvor kriminaliteten er blevet begået, og at denne specifikke placering ikke nødvendigvis bør afgrænses til en fysisk forankret lokation (Miró-Llinares & Moneva, 2020: 494). Ydermere kan der argumenteres for, at der ved PBS er tale om specifikke digitale steder, hvor gerningspersoner og ofre, uafhængigt af deres fysiske lokation, kan agere – og i samspil interagere - i fraværet af kapable vogtere (Miró-Llinares & Moneva, 2020: 497).

Jeg vil i herværende projekt argumenterer for, at en datingside eller en falsk investeringsplatform, hvor PBS finder sted, i lige så høj grad kan betragtes som kriminalitetens placering, som et fysisk forankret gerningssted ved eksempelvis et røveri. Ydermere er der en betragtelig del af den eksisterende forskning, der benytter teorier og perspektiver fra denne tradition i forståelsen - og analysen af it-kriminalitet (se eksempelvis Holt & Bossler, 2013), hvilket ligeledes understøtter min argumentation for traditionens applicerbarhed.

Cornish og Clarkes rational choice perspektiv vil i herværende projekt fungere som en konceptuel forståelsesramme. Det mere eksplicitte fokus på denne teori er valgt, da gerningspersonens rationalitet er en forudsætning for, at det er meningsgivende at kunne udarbejde et generaliserende crime script jf. projektets forskningsdesign. Inddragelsen af denne teori, indbefatter dermed en forudgående antagelse om, at PBS er en type af svindel der bliver begået af rationelle gerningspersonener, hvilket synes at være en rimelig udledning qua svindlens kompleksitet, og det arbejde som gerningspersonen må forventes at lægge i eksekveringen af PBS. Dét at inddrage rational choice perspektivet, har derudover den fordel, at herværende projektet anerkender en lang række andre kriminologiske teorier og traditioner (Clarke & Cornish, 1985: 168), hvilket anses som værende en styrke.

6. Analyse

I dette afsnit vil den indsamlede empiri analyseres med henblik på at kunne besvare projektets problemformulering: *Hvad indebærer de stadier, som indgår i den type af svindel, hvor datingsvindel leder til investeringssvindel, der også er kendt under navnet pig butchering scam?*

6.1 Forberedelse

Det første stadie i PBS er forberedelsen. Forberedelsesstadiet involverer, at gerningspersonen indgår i et kriminelt netværk, hvorigennem gerningspersonen kan få adgang til ressourcer, som er væsentlige for eksekveringen af PBS. Herudover involverer dette stadie, at gerningspersonen konstruerer en falsk identitet, og opretter en profil tilhørende denne falske persona på relevante online platforme.
I de inddragne dokumenter, er dette stadie kun i begrænset omfang beskrevet, hvorfor dette afsnit primært vil bero på empirien fra de tre interviews samt den eksisterende forskning.

6.1.1 Organiseringen af pig butchering scam

I den eksisterende forskning beskrives PBS som en: "strict business-alike operation involving a criminal syndicate to carry out fraud." (Wang & Zhou, 2022: 2). Alle tre informanter er ligeledes af den overbevisning, at det er en organiseret kriminel gruppering der står bag, og Markus fortalte under interviewet, at:

> "Det er organiseret på en måde, hvor vi snakker om, at det er et firma – altså et registreret firma – som betaler skat i Israel, som laver det her. [...] der er nogen der er organiseret i et firma, de betaler skat, de har ansatte der får løn, måske ved de ansatte ikke at de laver svindel [...] Men generelt er det voldsomt organiseret det der sker" (Bilag 4.2)

Ifølge informanterne er PBS organiseret, der findes dog mange definitioner af, hvad organiseret kriminalitet konkret indebærer. Interpol beskriver eksempelvis organiseret kriminalitet som hierarkisk, præget af langsigtede strategier og at organiserede kriminelle sågar indgår i strategiske alliancer (Interpol, 2023). Lavorgna udleder dog, at der med afsæt i den eksisterende forskning om sofistikerede cyberkriminelle netværk (der til dels kan sammenlignes med organiserede grupper) ikke er evidens for, at disse cyberkriminelle netværk opfylder de fleste akademiske eller lovmæssige definitioner af organiseret kriminalitet, som der eksempelvis er angivet i Palermo-konventionen (Lavorgna, 2020: 122).

Uden et indgående kendskab til de gerningspersoner der står bag PBS - og den reelle organisering heraf - er det derfor ikke muligt at udlede, hvorvidt PBS lever op til lovmæssige eller akademiske definitioner af organiseret kriminalitet. Der kan dog med rimelig sikkerhed udledes, at det er sofistikerede kriminelle netværk, der står bag PBS. Niels understøtter ligeledes denne antagelse, og han fortæller under interviewet at:

> "Hvis vi for eksempel ser de klassiske scams, der typisk foregår på nettet, så er det jo noget, der er sat i system. Det vil sige der er folk der har fået manualer til, hvis de siger det og gør det, så skal du gå i den retning, eller prøve på at trække det i en anden retning, så det hele er formaliseret. De sidder ude eller arbejder efter sådan nogle manualer til at begynde med, indtil det bliver en del af deres måde at tænke på. Fordi det er jo et fast arbejde for mange af de her mennesker, så det bliver da en måde at tænke på – en måde at agere på." (Bilag 4.3)

I citatet er der to relevante pointer: 1) at Niels formoder, at gerningspersonerne arbejder ud fra manualer, og 2) at gerningspersonerne internaliserer manipuleringen som en måde at tænke på. Disse to pointer er relevante, da de dels understøtter formodningen om, at der ikke er tale om en selvstændig gerningsperson, og dels fordi Niels' udtalelse indikerer, at evnen til at manipulere potentielle ofre er noget, som gerningspersonen kan tillære sig.

Med afsæt i empirien er det muligt at udlede, at dét at forberede og eksekvere PBS kræver, at gerningspersonerne har et indblik i trends og tendenser i forhold til investeringsmarkedet, og at de har et indgående kendskab til den målgruppe, som de forsøger at ramme. Det kan med rimelig grund formodes, at dette aspekt af forberedelsen, sker i en kontekst af det cyberkriminelle netværk. Denne formodning understøttes af Markus, hvor han under interviewet fortæller:

> "det er bare forskellige – hvad kan man sige – investeringstyper, som folk bliver narret med. For eksempel er der en tendens til, at kvinder bliver narret ved noget der hedder binary options [...] Hvorimod mænd, de er typisk tiltrukket af sådan noget krypto, fordi mænd skal jo forstå sådan noget teknologi [...]. Det er svindleren bare super dygtige til at finde, og der følger de jo nogle af de megatrends der er her i den tid vi er i, og krypto har jo været

kæmpestort, men hvis nu at det blev tulipaner, folk interesserede sig for i morgen, jamen så ville svindlerne komme med et eller andet der omhandler tulipaner. [...] de sidder simpelthen og kigger på google, hvad er det der trender lige nu af søgeord, hvad er det folk kigger efter som mulig investering." (Bilag 4.2)

Ifølge Markus, indgår det som en del af forberedelsen at identificere trends indenfor investering, og på baggrund heraf forberede en kampagne målrettet særlige ofre. Ud af de 13 reddit opslag, skriver 10 af brugerne, at svindlen var baseret på investering i kryptovaluta. Dette er en indikation på, at de kriminelle netværk på nuværende tidspunkt specialiserer sig inden for kryptovaluta, hvilket stemmer overens med blandt andet FBI's erfaring og den eksisterende forskning (FBI, 2021; Chandraiah, 2022; Chandraiah, Kohli, Wu & Lévai, 2021; Chandraiah & Wu, 2021).

Med afsæt i empirien og den eksisterende forskning, er det derfor muligt at udlede, at gerningspersonen gennem det kriminelle netværk får adgang til ressourcer, der er væsentlige for eksekveringen af PBS. Dét at et individ skal indgå i et sofistikeret cyberkriminelt netværk, kan reelt betragtes som et selvstændigt stadie forud for den egentlige forberedelse, men da det udledes at gerningspersonen forbereder svindlen i en kontekst af det cyberkriminelle netværk, er det medtaget i dette stadie.

6.1.2 Konstruktion af falsk identitet og oprettelse af bruger

I alt skriver 9 af ofrene eller disses pårørende i deres opslag på reddit, at de eller deres pårørende fik kontakt til gerningspersonen via sociale medier som Whatsapp, Facebook, Twitter og instagram[1] eller på online datingplatforme som Tinder og Facebook Dating[2] . Det kan på baggrund heraf udledes, at gerningspersonen forud for etableringen af kontakten, har oprettet en profil på relevante sociale medier, beskedtjenester eller datingplatforme. Selvom dette er selvsagt, vurderes det dog at være relevant, og af væsentlig karakter i forhold til tidlige forebyggende indsatser, hvilket vil beskrives nærmere i diskussionen (Afsnit 7)

Ifølge den eksisterende forskning om datingsvindel, vil gerningspersonen sjældent være den, som de udgiver sig for at være, hvilket eksempelvis kommer til udtryk ved, at de billeder som gerningspersonen benytter, som oftest er stjålne billeder (Whitty, 2013: 677). En pårørende beskriver i sit opslag på reddit, at vedkommende foretog en Google reverse image search af den person, som gerningspersonen udgav sig for at være, og fandt frem til, at billederne var blevet delt år forinden, på en hjemmeside, som brugeren beskriver som "dodgy" (Bilag 1.12). Dette medvirker til, at brugeren er overbevist om, at billederne er stjålne, for som brugeren skriver "Hvorfor ville en med hendes stilling have deres billeder uploadet på tvivlsomme hjemmesider" (Bilag 1.12). To af brugerne kunne ved hjælp af Google reverse image search ligeledes identificere den, som gerningspersonen udgav sig for at være (Bilag 1.9 & 1.5).

[1] (Bilag: 1.1; 1.3; 1.3.2; 1.10; & 1.12)

[2] (Bilag: 1.2; 1.4; 1.5 & 1.9)

Både empirien og den eksisterende forskning viser dermed, at gerningspersonen indsamler troværdige billeder af attraktive personer som en del af forberedelsen. Det stemmer overens med den eksisterende forskning, der indikerer, at gerningspersonens fabrikerede persona er af stor betydning, da potentielle ofre vil være mere tilbøjelige til at besvare henvendelser fra profiler, som de kan se et romantisk potentiale i, samtidig med, at gerningspersonens falske persona, kan være en repræsentation af den historie, som gerningspersonen ønsker at fortælle (Kopp et al., 2016: 210-211).

Foruden de billeder, som gerningspersonen indsamler i forbindelse med oprettelsen af brugere på relevante online platforme, er der i empirien en indikation for, at gerningspersonen under forberedelsen indsamler et større billedmateriale, som har til formål at legitimere gerningspersonens fortælling under eksekveringen af svindlen (Bilag 1.3).

6.1.3 Adgang til falsk investeringsplatform

Foruden dét, at gerningspersonen forinden svindlens påbegyndelse skal oprette en falsk profil på relevante platforme, så er det ligeledes en forudsætning, at gerningspersonen har adgang til en falsk investeringsplatform, hvorigennem svindlen kan eksekveres. De falske investeringsplatforme fremstår legitime, og indeholder eksempelvis live-opdaterede kurser for kryptovaluta, undersider med navne som: *Home, About Us, Terms, Services* og *Contact*, ligesom det er tilfældet ved de fleste legitime hjemmesider. Under interviewet, fortalte Markus om en samtale han har haft med et offer for investeringssvindel:

> "Der var faktisk et af de ofre jeg talte med, som sagde "Altså, hvis man kan lave en hjemmeside, der er så flot, så burde man jo ikke være svindler, så burde man jo.." Og så prøvede jeg at forklare hende, at jeg kunne måske, hvis jeg tog et intensivt kursus på aftenskole resten af efteråret, så kunne jeg nok lave noget der lignede. Men hun var et andet sted forståelsesmæssigt, og synes bare det var så imponerende, og at det var så flot. Men det er meget overbevisende, og du kan jo både se kurser og alt muligt, der skifter i realtid. Det hele er jo bare orkestreret, det er virkelig flot det de laver, men det eneste jeg kan sige omkring det, det er, at man må bare ikke tillægge dét at det er flot digitalt nogen værdi, i forhold til om det her er ægte eller ikke ægte, fordi alle kan lave en hjemmeside." (Bilag 4.2)

Markus' udtalelse illustrerer, hvor legitime de falske investeringsplatforme fremstår, men det understreger samtidigt, at selvom det er en vigtig del af den forberedende proces, så kræver det reelt ikke særlige it-kompetencer, at kunne fremstille - eller fabrikere - en falsk investeringsplatform. Et eksempel herpå er, at man relativt simpelt kan kopiere koden fra en hel hjemmeside eller delelementer herfra. Såfremt hjemmesiden skulle blive blokeret af eksempelvis myndighederne, vil det derfor være relativt simpelt for gerningspersonerne at oprette en ny forfalsket investeringsplatform. Et eksempel herpå er de to investeringsplatforme crypto-tradingoptions og crypto-s-trading.

Billede 1.1 - forside crypto-tradingoptions

Billede 1.2 - forside crypto-s-trading

Som det ses på de to ovenstående billeder (Billede 1.1 og 1.2), så er de to falske investeringsplatforme stort set identiske, hvor det eneste der adskiller de to er platformens navn, placeringen af logoet i øverste venstre hjørne, og den e-mail der er angivet. Billederne viser de to falske investeringsplatformes startsider, alt herudover inklusiv diverse undersider er ligeledes identiske.

6.1.3 Sociale beviser på den falske investeringsplatform

Et andet kendetegnende aspekt ved stadiet forberedelse er, at gerningspersonen i dette stadie indtænker, hvordan de kan manipulere ofrene til at overføre økonomiske midler under eksekveringen af svindlen. Foruden konstruktionen af den falske identitet, kommer dette ligeledes til udtryk på de falske investeringsplatforme. Som beskrevet har de falske investeringsplatforme til sigte at imitere legitime investeringsplatforme. En måde hvorpå gerningspersonen forsøger at få investeringsplatformen til at fremstå legitim, er gennem dét, som Cialdini kendetegner som sociale beviser.

Cialdini beskriver princippet socialt bevis som: "We determine what is correct by finding out what other people think is correct." (Cialdini, 2021 [1984]: 129). I forhold til PBS er dette særligt relevant, da gerningspersonerne - ifølge Cialdini - ikke nødvendigvis behøves at overbevise potentielle ofre om, at deres produkt er godt, eller at deres investeringsplatform er legitim, men de skal derimod overbevise potentielle ofre om, at andre benytter platformen. Gerningspersonen kan gennem det sociale bevis overbevise ofre om at investere via en falsk investeringsplatform, som de måske indledningsvist har forholdt sig skeptiske overfor (Cialdini, 2021 [1984]: 130). Det sociale bevis på de falske investeringsplatforme kommer til udtryk på flere måder, og der er udfundet to typer af sociale beviser, der går igen på flere falske investeringsplatforme: anbefalinger og aktivitet.
Et eksempel på en anbefaling ses på nedenstående billede fra den falske investeringsplatform crypto-s-trading.

Billede 2.1 - kundeudtalelse crypto-s-trading

På crypto-s-trading er der i alt 14 anmeldelser, der ligesom illustreret på ovenstående billede, alle har givet en anmeldelse på fire ud af fem mulige stjerner. Anmeldelsen indeholder en kort beskrivelse, et billede, fulde navn og titlen *Investor*. Dét billede der er benyttet på billede 2.1, er et såkaldt *stock photo,* som kan downloades via Pexels. Via en Google reverse image search, er det muligt at finde mere end 100 resultater, hvor billedet er blevet benyttet i forskellige sammenhænge.

Det sociale bevis *aktivitet* kommer til udtryk på forskellig vis:

Billede 3.1 - seneste 5 indskud og betalinger på crypto-s-trading

Som illustreret på billede 3.1, er der på den falske investeringsplatform crypto-s-trading, en funktion, hvor brugere kan se de seneste fem indskud og betalinger. Et andet eksempel på *aktivitet* som et social bevis, kan ses på nedenstående billede:

Billede 3.2 - aktivitet crypto-tradingoptions

Som illustreret på billede 3.2, kommer der på den falske investeringsplatform crypto-tradingoptions en notifikation, hver gang en bruger investerer penge eller hæver en gevinst.

De anmeldelser der indgår på den falske investeringsplatform samt dokumentationen for aktivitet, er unægteligt forfalskede, og har udelukkende til formål at få den falske investeringsplatform til at fremstå legitim, såvel som at manipulere ofret til at tro, at andre tidligere har benyttet - og lige nu benytter - den falske investeringsplatform. Dermed kan anmeldelser og aktivitet anskues som sociale beviser for den falske investeringsplatforms legitimitet og aktivitet.

6.2 Før

Det andet stadie i PBS er før, hvilket indbefatter, at dette stadie foregår forud for, at ofret investerer. Dette stadie involverer, at gerningspersonen forsøger at etablere kontakt til potentielle ofre, for herefter at opbygge en relation til ofret, som ofret opfatter som legitim. Denne proces kan derfor betragtes som en grooming-proces. Kendetegnende for dette stadie er ydermere, at gerningspersonen vil forsøge at fremstille sig selv - såvel som den præsenterede investeringsmulighed - som værende legitim.

6.2.1 Etablering af kontakt

Når en gerningsperson indledningsvist forsøger at etablere kontakt til potentielle ofre, kan det overordnet gøres på to forskellige måder. Enten kan gerningspersonen på forhånd undersøge udvalgte potentielle ofre, og tilpasse deres strategi og kommunikation herefter. Alternativt kan gerningspersonen forsøge at etablere kontakt til mange ofre på samme tid, og derved - metaforisk set - skyde med spredehagl.

Ifølge Wang og Zhou (2022), vil gerningspersonen forsøge at opnå indsigt i personlige detaljer om potentielle ofre forud for, at gerningspersonen forsøger at etablere kontakt. Med personlige detaljer henviser Wang og Zhou til, at mange deler information om deres fritidsinteresser, hobbyer, beskæftigelse og lignende på sociale medier. Ifølge Wang og Zhou (2022) vil gerningspersonen i nogle tilfælde bruge denne indsigt til at indlede en samtale til ofrene, der appellerer til deres interesser (Wang & Zhou, 2022: 11). Et af ofrene er ligeledes af den overbevisning, at gerningspersonen forud for etableringen af kontakten, har undersøgt vedkommende via sociale medier såsom instagram, og at gerningspersonen herved opnåede indsigt i, hvordan gerningspersonen bedst kunne manipulere vedkommende (bilag 1.11).

Både Peter og Niels mener dog, at gerningspersonen i højere grad forsøger at ramme så mange som muligt, hvor Niels under interviewet beskriver gerningspersonens tilgang til at etablere kontakt, som at "skyde med spredehagl" (Bilag 4.3). Under interviewet med Peter sagde han:

> "Det handler om penge. Det er koldt og kynisk. Det der med at skrive ud til så mange som muligt. Når man når ud til så mange som muligt, så er der altid nogen der hopper i, om de så mangler kærlighed eller." (Bilag 4.1)

Det kan dermed udledes, at gerningspersonen enten vil forsøge at etablere kontakt til potentielle ofre ved at udvælge ofre, og målrette PBS til deres interesser og livssituation, eller ved at forsøge at etablere kontakt til så mange som muligt, ud fra forventningen om at der er nogen der vil besvare deres henvendelse. Det er muligt at formode, at de enkelte gerningspersoner eller cyberkriminelle netværk har visse præferencer eller erfaring med at benytte forskellige tilgange.

6.2.2 Wrong number scam

Som beskrevet i afsnit 2 havde jeg indledningsvist en antagelse om, at PBS kunne betragtes som en kombination af datingsvindel og investeringssvindel. Med afsæt i denne antagelse, definerede jeg i afsnit 2 PBS som: tilfælde hvor gerningspersonen forsøger at etablere et forhold til ofret - som ofret opfatter som legitimt - for derefter at franarre ofret økonomiske midler gennem et løfte om lukrative investeringsmuligheder. På baggrund af denne antagelse - og med afsæt i den eksisterende forskning (se eksempelvis Whitty, 2013) - troede jeg, at gerningspersonen kontaktede potentielle ofre via online datingplatforme eller sociale medier, og at ofrene havde et ønske om at indgå i en romantisk relation. Under empiriindsamlingen indså jeg dog, at gerningspersonen kan forsøge at etablere kontakt på baggrund af en type af svindel kaldet *wrong number scam*.

Wrong number scam er en ny modus operandi, hvor gerningspersonen kontakter potentielle ofre via eksempelvis WhatsApp. Den første besked, som gerningspersonen sender, vil oftest imitere en legitim besked, der er sendt til den forkerte modtager. Et eksempel herpå er, at gerningspersonen foregiver at være en medarbejder, der sender en besked, der efter sigende var tiltænkt til en kollega (Bilag 1.14). Når ofret svarer, at de ikke er den tiltænkte modtager, undskylder gerningsperson, og påstår at beskeden var tiltænkt en anden modtager (Bilag 1.14; Bilag 1.1). Herefter vil gerningspersonen forsøge at fortsætte korrespondancen (Bilag 1.14). Såfremt ofret indvilliger i at fortsætte korrespondancen, vil gerningspersonen forsøge at etablere en relation. Det typiske hændelsesforløb der identificeres i empirien, stemmer overens med Markus' erfaring med wrong number scam, og Markus fortæller:

> "det godt kan blive sådan lidt uprovokeret, at nogle af dem gafler dig via Messenger, eller simpelt i sms. [...] og så lige pludselig så kører den derud af, og så kan man rulle sådan en kærligssvindel eller romance scam i gang på den måde, hvis du er modtagelig for det." (Bilag 4.2)

Den indledningsvise kontakt i wrong number scam adskiller sig dermed væsentligt fra den i den klassiske PBS, men modus operandi er sammenlignelig i den resterende del af svindlen, hvilket vil beskrives mere dybdegående i den resterende del af analysen.

Wrong number scam kan være afstedkommet som følge af gerningspersonens forsøg på at omgå gængse forebyggelsestiltag, der er etableret i forbindelse med PBS og klassisk datingsvindel (NCIK, 2022: 38). Wrong number scam kan dog også være en alternativ måde, hvorpå gerningspersonen kan skyde med spredehagl i etableringen af den indledningsvise kontakt, og derved opnå adgang til en større selektion af potentielle ofre. Uanfægtet kan det dog udledes, at gerningspersonen i nogle tilfælde vil benytte ofres søgen efter kærlighed som en mulig indgangsvinkel, men gerningspersonen kan også opbygge andre former for relationer af personlig eller professionel karakter (Farivar, 2021).

6.2.3 Relationsdannelsen

Når gerningspersonen har etableret kontakt til et potentielt offer, vil gerningspersonen forsøge at etablere en relation, hvilket er afgørende for eksekveringen af PBS. Relationsdannelsen kan sammenlignes med en groomingproces (Whitty, 2013: 678), der dels har til formål, at ofret opnår tillid til gerningspersonen, og dels at gerningspersonen får indsigt i ofrets villighed til - og økonomiske muligheder for - at investere (Wang & Zhou, 2022: 11).

Ifølge Niels er gerningspersonens vedholdenhed et af de væsentligste aspekter i relationsdannelsen, og han siger under interviewet:

> "Jeg tror noget af det vigtigste, det er vedholdenhed. Fordi man hører jo om rigtig mange personer, der er blevet kontaktet, og som så siger "Nej, jeg ønsker ikke kontakt med dig, jeg ønsker ikke nogen dialog" – men personen bliver ved. Og lige pludselig, så knækker de koden til, hvad den her person har behov for, og hvad den her person har lyst til at snakke om." (Bilag 4.3)

Gerningspersonens vedholdenhed kommer ligeledes til udtryk blandt reddit-opslagene, hvor 7 brugere beskriver, at de har været i kontakt med gerningspersonen i uger eller sågar måneder, førend at gerningspersonen overbeviste dem om at investere via den falske investeringsplatform[3]. En af brugerne skriver eksempelvis: "Jeg troede ikke, at de ville blive ved i månedsvis, hvis de forsøgte at svindle dig, men han var tålmodig." (Bilag 1.3.1). Flere af brugerne beskriver, at de dagligt var i kontakt med gerningspersonen[4], hvor en af brugerne beskriver, at de skrev sammen dag og nat (Bilag 1.8). Ét af ofrene opsummerer vedkommendes oplevelse af relationsdannelsen som:

> "Ingen af de normale advarselslamper blinkede for mig. Gerningspersonen var hverken påtrængende eller pressede mig til at investere. Det var ganske enkelt en subtil kombination af gerningspersonens velstand, udseende og den tillid der bygges op over tid" (Bilag 1.7)

Under relationsdannelsen, beskriver flere af brugerne, at gerningspersonen jævnligt sendte billeder eller videoer af sit dagligdagsliv, herunder billeder af hvad de spiser til aftensmad, billeder fra et fitnesscenter, og billeder af deres kæledyr eller børn[5]. Disse billeder har til formål at fastholde ofret i kommunikationen, derudover kan disse billeder medvirke til, at gerningspersonen fremstår legitim.

Foruden dét at gerningspersonen i den indledningsvise relationsdannelse forsøger at opnå ofrets tillid ved at være vedholdende og fremstå legitim, så har den indledende relationsdannelse i følge den eksisterende forskning også det formål, at gerningspersonen kan opnå indsigt i, hvorvidt - og hvordan - ofret kan manipuleres til at investere (Wang & Zhou, 2022: 11). Ifølge Wang og Zhou (2022), vil gerningspersonen prøve at profilere de enkelte ofre, hvorved de kan tilpasse deres

[3] (Bilag 1.2; 1.3; 1.3.2; 1.5; 1.6; 1.7; 1.12)
[4] (Bilag 1.3 1.5; 1.8 & 1.9)
[5] (Bilag 1.3; 1.7; 1.9 & 1.11)

strategi eller tilgang til dette ofre og herved maksimere sandsynligheden for økonomisk vinding (Wang & Zhou, 2022: 11).

Gerningspersonen vil ifølge Wang og Zhou (2022) ikke spørge ofrene direkte ind til deres finansielle status, men derimod sløre spørgsmålene med undskyldningen om, at gerningspersonen har en ønske om at lære ofret at kende (Wang & Zhou, 2022: 11). Ifølge Wang og Zhou (2022), kan gerningspersonen ved hjælp af denne undskyldning få indsigt i ofrets boligsituation, beskæftigelse, økonomiske håb og drømme og lignende, uden at fremkalde skepsis. På baggrund heraf kan gerningspersonen potentielt udlede ofrets finansielle situation, villighed til at investere, risikovillighed, villighed til at optage lån og deslige.

Dét, som flere brugere beskriver som kærlighed, en ægte forbindelse eller som en, der oprigtigt var interesseret i vedkommende[6], er dermed blot gerningspersonens forsøg på at etablere en relation, hvorigennem svindlen kan eksekveres, ved at profilere ofret, med det formål at maksimere en potentiel økonomisk vinding.

6.2.4 Introduktion til investering

Det observeres empirien, at gerningspersonen indledningsvist ikke direkte opfordrer ofret til at investere. Derimod nævner gerningspersonen i flere tilfælde, at de selv investerer, at de har nærtstående pårørende, der arbejder med investering, eller hentyder løbende til deres potentielt ekstravagante livsstil som følge af deres påståede succes med investering[7]. Et eksempel herpå er et offer, der er overbevist om, at gerningspersonen deler billeder af sin ekstravagante livsstil med det formål at overbevise vedkommende om, at gerningspersonen ikke har noget formål med at svindle dem for økonomiske midler. Ofret beskriver, at gerningspersonen sendte et billede af, at hans luksusbil var punkteret, da ofret spurgte ind til, hvad det ville koste at få repareret dækket, svarede gerningspersonen "Kun 1000$. Det er ikke mange penge i forhold til det, som jeg investerer for til dagligt" (1.11). Et andet eksempel er et offer, der skriver, at gerningspersonen "fortalte at vedkommende tjente omkring 8.000 dagligt, havde råd til dyre ure, og lever livet" (Bilag 1.1). Ifølge flere af ofrene var gerningspersonen dog ikke insisterende i korrespondancen om investering (Bilag 1.7 & 1.9), et af ofrene skriver at gerningspersonen "ikke var påtrængende, men bragte det fra tid til anden på banen, hvor han viste billede af sine handler, nogle få med mindre tab, og nogle med store gevinster" (Bilag 1.3).

Dét at gerningspersonen fremsender billeder af deres økonomiske gevinster af investeringen, deres konto med et højt indestående, dyre biler eller ting der på anden vis symboliserer en overdådig livsstil, kan jævnfør Cialdini være et socialt bevis i sig selv, hvorved gerningspersonen selv - og ikke mindst investeringen - fremstår legitim, hvilket kan medføre, at ofrene er mere tilbøjelige til selv at opnå et ønske om at investere, og herved opnå et tilsvarende økonomisk overskud (Cialdini, 2021 [1984]: 129-130).

[6] (Bilag 1.2.1; 1.3; 1.4; 1.5; 1.7; 1.8; 1.11; 1.12)
[7] (Bilag 1.1; 1.3; 1.3.2; 1.7; 1.8; 1.9 & 1.11)

Dette stadie har dermed til formål at etablere kontakt og opbygge en relation, hvor ofret opnår tillid til gerningspersonen og opfatter gerningspersonen såvel som den præsenterede investering som legitim.

6.3 Under

Det tredje stadie i PBS er under, hvilket indbefatter, at dette stadie foregår fra ofret investerer første gang til svindlen afsluttes. Dette stadie involverer, at gerningspersonen manipulerer ofret til at foretage den første investering, for derefter at forsøge at fastholde ofrene i svindlen, for herved at maksimere deres økonomiske udbytte.

6.3.1 Den første investering

På baggrund af den indsamlede empiri, er det muligt at udlede, at gerningspersonen på et tidspunkt vil forsøge at manipulere ofrene til at investere. Flere af brugerne beskriver, hvordan gerningspersonen opmuntrede (Bilag 1.2), overbeviste (Bilag 1.13) eller inviterede dem til at investere (Bilag 1.10), hvor andre beretter at de accepterede gerningspersonens tilbud om at lære dem om investering (Bilag 1.3 & 1.10). Det kan på baggrund heraf udledes, at den indledningsvise investering i flere tilfælde sker på baggrund af gerningspersonens initiativ, og det kan man afsæt heri formodes, at gerningspersonen vil bruge den indsigt, som de har fået i ofrenes liv, deres økonomiske ambitioner, mål og drømme til at manipulere dem til den indledningsvise - og fortsatte - investering.

I 8 af de inddragne dokumenter[8], beskriver ofrene, at de skulle investere via en specifik platform, som gerningspersonen påstod selv at benytte. Flere af brugerne beskriver, at gerningspersonen sendte et link, hvorfra de kunne tilgå investeringsplatformen (Bilag 1.1; 1.7 & 1.11), og en enkelt bruger beskriver, at vedkommende skulle downloade en specifik platform (Bilag 1.3). Det er interessant at gerningspersonen tilsender et link til den falske investeringsplatform, som de ønsker ofrene at benytte. Det kan formodes, at det skyldes, at gerningspersonen forsøger at undgå, at ofrene selv fremsøger hjemmesiden, da de herved potentielt kan blive opmærksomme på svindlen. Ifølge Markus kan det også skyldes, at det kun er muligt at tilgå hjemmesiden via linket, hvorved det cyberkriminelle netværk kan mindske risikoen for at eksempelvis myndigheder undersøger platformens legitimitet (Bilag 4.2).

I flere af tilfældene indvilligede ofrene til at investere under den foranledning, at gerningspersonen skulle undervise dem i, hvordan de burde investere for at opnå økonomisk gevinst. En af ofrene oplevede dog ikke, at gerningspersonen underviste hende, og hun skriver i sit opslag:

> "Når jeg tænker tilbage, så misforstod jeg, hvad undervisning betød. Det betød bare at følge instruktioner. Men jeg troede, at han ville give mig egentlige lektioner. [...] Jeg kender instruktionerne, men jeg forstår dem ikke rigtig" (Bilag 1.3)

[8] (Bilag 1.1; 1.3; 1.3.2; 1.7; 1.8; 1.10; 1.11 & 1.13)

Et andet offer havde en lignende oplevelse, og skriver ligeledes at vedkommende blot skulle følge instruktioner, men aldrig reelt lærte noget (Bilag 1.3.2). Flere andre ofre beretter, at gerningspersonen instruerede dem i, hvad de skulle gøre, og hvordan de skulle handle gennem eksempelvis screenshots (Bilag 1.4 & 1.11). I en artikel fra Forbes, beretter et offer for BPS ligeledes, at han ikke forstod hvad han investerede i, men blot fulgte gerningspersonens instruktioner (Farivar: 2022).

I den eksisterende forskning beskrives investeringsplatformen som værende falsk, men dét at gerningspersonen instruerer de forurettede, kan være en indikation på, at gerningspersonen i nogle tilfælde benytter sig af legitime investeringsplatforme (Wang & Zhou, 2022; Chandraiah & Wu, 2021; Chandraiah, Kohli, Wu & Lévai, 2021; Chandraiah, 2022). Et eksempel herpå er MetaTrader, som et af ofrene beskriver at have benyttet, som tillader en licens til at benytte et plug-in kaldet Virtuel Dealer, som kan misbruges af svindlere (Farivar, 2022). Selvom investeringsplatformen er legitim, så er det dermed muligt for gerningspersonen at manipulere priser, og få det til at fremstå som om, at ofrene eksempelvis opnår økonomisk gevinst (Farivar, 2022). Selvom det ikke direkte fremgår af empirien eller den eksisterende forskning, kan det dog også formodes, at gerningspersonen ikke ønsker, at ofrene opnår reel indsigt i, hvad det indebærer at investere i kryptovaluta, da de dermed kan blive opmærksomme på, at de bliver udsat for svindel.

Fælles for flere af ofrene er, at de er opmærksomme på, at dét at investere på baggrund af en opfordring fra en, som de har mødt online, kan indikere at der er tale om svindel. Flere af ofrene havde forsøgt at søge på de billeder, som gerningspersonen sendte, for at se om det var stjålne billeder eller stock photos (Bilag 1.9; 1.11 & 1.13). Et af ofrene var skeptisk, hvorfor gerningspersonen lod ofret bruge hans konto til at prøve at investere. To af ofrene beskriver, at de indledningsvist investerede et mindre beløb, så de kunne undersøge om investeringsmuligheden var legitim (Bilag 1.1 & 1.6).

Flere af ofrene var dog først overbeviste om, at investeringsmuligheden var legitim, da de succesfuldt kunne realisere deres indledningsvise investering og gevinsten heraf[9]. Dét, at nogle af ofrene kunne realisere deres indledningsvise investering og gevinsten heraf, stemmer overens med den eksisterende forskning om PBS (FBI, 2021; Wang & Zhou, 2022) og CryptoRom (Chandraiah, 2022).

Ifølge Markus kan det være et helt bevidst valg, at gerningspersonen tillader ofret at realisere sin investering:

> "og på den måde fik de opbygget en endnu vildere tillid kan man kalde det, stil mig som offer, og så var jeg villig til at investere mere, for nu har jeg jo prøvet at få nogle penge ud, og der var nogle der sagde, at hvis det skulle være investeringssvindel, så kunne jeg ikke få mine penge ud, og det er sådan en helt naturlig følge af, at når vi begynder den der skabelon for, hvordan ser investeringssvindel ud, 1) du har skrevet dig op til noget på Facebook 2) du kommer under tidspres 3) det var en voldsomt høj rente du kunne få og 4) da du ville have pengene udbetalt, kunne du ikke få dem udbetalt. Så når vi begynder at lave

[9] (Bilag 1.4; 1.5; 1.6; 1.8 & 1.11)

> en skabelon, så begynder svindlerne også at prøve at finde ud af, hvordan kunne vi fjerne et af de her elementer? Fordi så har vi så har vi som mennesker en tendens til at sige; "Nej der var et af de der 4 elementer der skulle være der, som ikke er der" og så kører vi bare videre." (Bilag 4.2)

Med afsæt i Markus' udtalelse, kan dét at ofret kan realisere sin indledningsvise investering og en gevinst heraf, dermed være en måde hvorpå gerningspersonen kan omgå gængse forebyggelsestiltag (NCIK, 2022: 38). Dét at ofret indledningsvist har mulighed for at realisere sin gevinst kan ligledes medvirke til, at ofret opfatter den falske investeringsplatform som legitim, hvorved de indvilliger i at investere yderligere (FBI, 2021).

6.3.2 Fastholdelse i svindlen

Da ofrene var overbeviste om, at den falske investeringsplatform var legitim, overførte størstedelen af ofrene yderligere økonomiske midler til den falske investeringsplatform, i håbet om at opnå større økonomisk gevinst[10]. I empirien giver ofrene i nogle tilfælde udtryk for, at de selv tog initiativ til at investere yderligere, hvorimod andre beskriver det som, at gerningspersonen opfordrede eller manipulerede dem til at investere yderligere (Bilag 1.2; 1.10 & 1.13). Fælles er dog, at ofrene - også i de videre investeringer - fik råd, hjælp og vejledning fra gerningspersonen i forhold til hvornår og hvor meget de skulle investere, samt hvad de skulle investere i - og hvordan. Derudover indikerer empirien, at ofret fortsatte med at investere via den falske investeringsplatform, som gerningspersonen oprindeligt opfordrede dem til at benytte. Selvom der er visse ligheder, så varierer måden hvorpå gerningspersonen fastholder ofret i svindlen væsentligt på tværs af de enkelte ofres beretninger. De hyppigst forekomne måder, hvorpå gerningspersonen overbeviser ofrene om at investere yderligere, er illustreret i nedenstående tabel:

[10] Bilag 1.2; 1.3; 1.32; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11 & 1.13

Tabel 3 - hyppigste forekommende måder, hvorpå gerningspersonen overbeviser ofret til at investere yderligere til den falske investeringsplatform

Indledningsvis opnår ofret et højt afkast på den falske investeringsplatform	Bilag 1.2, 1.3; 1.4; 1.5 & 1.6
Den falske investeringsplatform udlover gevinster, hvis ofret investerer yderligere	Bilag 1.3.2; 1.6; 1.8 & 1.13
Gerningspersonen tilbyder at låne eller give ofret penge, hvis ofret selv investere yderligere	Bilag 1.3; 1.3.2; 1.8: 1.11 & 1.13
Gerningspersonen manipulerer ofret følelsesmæssigt	Bilag 1.3; 1.5 & 1.11
Gerningspersonen forsøger at overbevise ofret til at optage et lån	Bilag 1.2; 1.3.2; 1.4 & 1.11
Ofret skal indbetale yderligere eller opgradere medlemskab, førend de kan realisere deres gevinst	Bilag 1.6; 1.8 & 1.11
Ofret bliver pålagt gebyrer eller skal betale skat, førend de kan realisere deres gevinst	Bilag 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.8 & 1.10

Som illustreret i ovenstående tabel 3, er der mange måder, hvorpå gerningspersonen kan overbevise eller manipulere ofrene til at investere yderligere via den falske investeringsplatform. Derudover er det i empirien muligt at observere, at gerningspersonen i flere tilfælde vil forsøge at overbevise ofret om at investere yderligere, ved at benytte flere - eller en kombination - af manipulationsteknikker. Dette afspejles eksempelvis i bilag 1.3, hvor ofret både oplever et indledningsvist højt afkast, at gerningspersonen tilbyder at låne vedkommende penge til den fortsatte investering, at gerningspersonen manipulerer vedkommende følelsesmæssigt, og at vedkommende bliver pålagt at betale skat, førend at hun kan realisere gevinsten. De måder, hvorpå gerningspersonen forsøger at fastholde ofret i svindlen, stemmer overens med den eksisterende forskning. Ifølge Wang og Zhou vil gerningspersonen oftest forsøge at fastholde ofret i svindlen, ved at ofrene pålægges gebyrer eller opkræves skatter, eller ved at gerningspersonen foregiver at yde ofret et lån (Wang & Zhou, 2022: 2, 17-18).

Som illustreret i Tabel 3, er der mange måder, hvorpå gerningspersonen kan overbevise ofret om at investere yderligere via den falske investeringsplatform. Fælles for de forskellige tilgange er, at gerningspersonen vil forsøge at opnå så højt et økonomisk udbytte som muligt, førend ofret opdager svindlen. Dette er ligeledes sådan, at et af ofrene fortolker det, og vedkommende skriver i sit opslag: "Jeg ved nu, at desto mere jeg investerer, desto flere undskyldninger vil de komme med, for at forhindre mig i at trække pengene ud" (Bilag 1.13).

Ifølge Markus og den eksisterende forskning (Wang & Zhou, 2022: 17-18), så vil ofrene i flere tilfælde fortsætte med at overføre økonomiske midler til gerningspersonen eller den falske investeringsplatform i håbet om, at det vil muliggøre, at de kan realisere deres gevinst. Markus forklarer under interviewet:

> "der sker et eller andet inde i folk, når de har puttet nogle penge i, så vil de gerne tro på, at det var rigtigt, så er der en tendens til, at så kan man godt putte nogle flere penge i, for at få de andre ud, for ikke at erkende, at man har tabt dem." (Bilag 4.2)

Det er dog væsentligt at understrege, at selvom ofrene handler efter gerningspersonens ønsker, betaler skatter, afgifter og gebyrer, så vil de aldrig kunne realisere deres gevinst. Selvom det for ofrene ligner, at gerningspersonen indbetaler til deres konto på investeringsplatformen, eller at de opnår økonomisk gevinst, så er blot gerningspersonen - eller det cyberkriminelle netværk - der via deres adgang til den falske investeringsplatform får det til at fremstå sådan (Chandraiah, 2022).

6.3.3 Afslutning af svindlen

Med afsæt i empirien, er det muligt at udlede, at ofrene i de fleste tilfælde, selv blev bevidste om, at de blev udsat for PBS[11]. De fleste ofre beretter, at de blev mistænksomme, da de forsøgte at realisere gevinsten af deres investering. I de fleste tilfælde, blev ofrene bevidste om svindlen, da de prøvede at realisere gevinsten af deres investering. Ofrene beskriver, at de blev mistænksomme, da de blev pålagt at betale skatter eller gebyrer forud for realiseringen[12]. I andre sager påstod den falske investeringsplatforms kundeservice, at ofret skulle videregive personlige oplysninger førend de kunne få udbetalt deres gevinst (Bilag 1.10), eller at ofrets wallet var blevet registreret som mistænkelig, hvorfor ofret skulle overføre yderligere for at bevise, at de var legitime (Bilag 1.8). Måden hvorpå ofrene beskriver, at de bliver bevidste om svindlen, og dét at de selv bliver bevidste om svindlen, stemmer overens med den eksisterende forskning om PBS (Wang & Zhou, 2022: 2).

Dét at ofrene selv bliver bevidste om svindlen, er dog i uoverensstemmelse med Markus' og Peters generelle oplevelse, da de begge har en oplevelse af, at det er sjældent, at det er ofrene selv, der indser at de har været udsat for svindel. Peter fortalte under interviewet: "det er heller ikke sjældent, at den forurettede slet ikke opdager, at de er blevet snydt." (Bilag 4.1). Ifølge Peter er det ofte i forbindelse med, at banken anmelder forholdet, eller at politiet kontakter ofrene telefonisk, at de bliver bevidste om svindel (Bilag 4.1), hvorimod Markus i højere grad oplever, at ofrene bliver bevidste om svindlen, når de taler med deres pårørende om investeringen (Bilag 4.2).

[11] (Bilag 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.8; 1.10; 1.11 & 1.13)
[12] (Bilag 1.3; 1.4; 1.5; 1.6 & 1.11)

Kun ét af ofrene beskriver, at det var gennem en pårørende, at vedkommende blev bevidst om svindlen. Ofret beskriver, at hun fortalte en pårørende om hendes relation til gerningspersonen, og at gerningspersonen opfordrede hende til at investere. Ofrets pårørende opfordrede hende derefter til at læse om PBS på reddit, hvorved ofret blev bevidst om svindlen (Bilag 1.9). Der er dog ingen af ofrene eller disses pårørende, der beskriver at være blevet kontaktet af deres bank eller politiet, hvilket dog kan skyldes, at det potentielt ikke er et tiltag, der er blevet implementeret i ofrenes hjemland.

6.4 Efter

Det fjerde stadie i PBS er efter, hvilket indbefatter, at dette stadie foregår efter, at ofret er blevet bevidst om svindlen, og ikke har investeret eller overført yderligere økonomiske midler. Dette stadier involverer de negative emotionelle eftervirkninger, som størstedelen af ofrene oplever som følge af viktimiseringen, samt de økonomiske omkostninger, som ofrene har lidt. Herudover involverer dette stadie ofrenes risiko for reviktimisering i form af eksempelvis recovery scam.

6.4.1 Negative emotionelle eftervirkninger

Efter at ofrene blev bevidste om svindlen, var en stor andel af dem påvirket af negative emotionelle eftervirkninger. Flere af ofrene beskriver følelser som skam og fortvivlelse, og at de føler sig dumme og naive[13]. Ofrenes oplevede negative emotionelle eftervirkninger, stemmer overens med den eksisterende forskning, hvori der er blevet undersøgt den psykologiske og emotionelle indvirkning af viktimisering i sager om datingsvindel eller it-relateret svindel generelt (Eksempelvis Whitty & Buchanan: 2016; Button, Lewis & Tapley 2014).

Endnu en konsekvens af viktimiseringen kan være, at ofrene bliver ramt af en depression eller PTSD, der i yderste konsekvens kan føre til, at ofret forsøger at begå selvmord (Whitty & Buchanan, 2016: 180-181). En pårørende beskriver i et opslag på reddit, at vedkommendes familiemedlem - som følge af viktimiseringen - endte med at blive afhængig af alkohol og narkotika, hvilket medførte, at ofret gik bort (Bilag 1.5). Den pårørende skriver i sit opslag:

> "I hele sit voksne liv undgik han forhold, og han plejede at sige, at den bedste måde ikke at blive såret på er ikke at involvere sig følelsesmæssigt med nogen. I årtier har han afvist potentielle partnere, og den ene gang han forsøger at finde noget ægte, bliver han udnyttet, og mistede sin opsparing. Han døde på grund af hjertestop forårsaget af for meget alkohol og narkotika. Før dette tog han aldrig stoffer, og han drak næsten aldrig.Han gjorde det for at dulme smerten, og nu er han væk" (Bilag 1.5)

[13] (Bilag 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.17; 1.8; 1.10; 1.11; 1.2 & 1.13)

Ifølge den pårørende, er familiemedlemmets dødsfald sket som følge af viktimisering, og det er desværre ikke et enkeltstående fænomen. I en artikel fra Forbes, fortæller et offer, at vedkommende blev indlagt på en psykiatrisk afdeling efter et selvmordsforsøg som følge af viktimiseringen (Farivar, 2021).

Den negative emotionelle indvirkning som følge af viktimisering kommer ligeledes til udryk ved, at flere af ofrene - grundet følelsen af skam - ikke ønsker at fortælle deres pårørende om viktimiseringen (Bilag 1.7; 1,8 & 1.10). Ifølge den eksisterende forskning, kan det opleves som stigmatiserende at lide økonomisk tab som følge af viktimisering, og flere ofre undlader derfor at fortælle deres pårørende om viktimiseringen, da de frygter en negativ indvirkning på deres relationer (Whitty & Buchanan 2016: 181; Button, Lewis & Tapley 2014: 47-48).

Det er muligt at formode, at ofrene i sager omhandlende PBS i højere grad oplever negative emotionelle indvirkninger end i andre typer af svindel, da ofrene - foruden det økonomiske tab - ligeledes er blevet manipuleret emotionelt. Et af ofrene skriver:

> "Det var ikke kun pengene, men også tiden, kærligheden og energien, som jeg investerede i et falskt forhold. Dét at miste pengene, fik mig ikke til at føle mig så elendig som at vide, at det hele var falske følelser og illusionen om, hvad der kunne være. Det er dét som vil give mig PTSD resten af livet." (Bilag 1.11)

Det økonomiske tab såvel som tabet af relationen, kan ifølge Whitty og Buchanan defineres som et *double hit* (Whitty & Buchanan 2016: 182), og er særligt kendetegnende for de typer af svindel, hvor gerningspersonen - gennem social engineering - har opbygget en nær relation til ofret som det ses i PBS og klassisk datingsvindel.

6.4.2 Reviktimisering

Der er flere måder, hvorpå ofrene kan risikere at blive reviktimiseret, hvor en af de typer af reviktimisering der oftest ses i forbindelse med investeringssvindel er recovery scam. Recovery scam er ligesom PBS en type af svindel der baseret på social engineering, hvor en gerningsperson eller et kriminelt netværk udgiver sig for at være en enkeltperson eller en virksomhed, som kan hjælpe ofre med at få refunderet de penge, som de har mistet som følge af viktimisering. Der ses derfor tilfælde af recovery scam i alle kriminalitetstyper, hvor ofret har lidt økonomisk tab.

Blandt flere opslag på reddit, hvor ofre beskriver deres oplevelse med PBS, er der kommentarer, hvor en bruger i en kommentar til det oprindelige opslag påstår, at de ligeledes selv har oplevet viktimisering, og at de i den forbindelse har lidt økonomisk tab. I kommentarerne indgår der ydermere kontaktoplysninger til person, som brugeren påstår, har hjulpet dem med at få erstatning for deres økonomiske tab (Bilag 1.1.1 & 1.4.1).

JoviallyStale · 3 mo. ago

Scammer

This scammers are being brutal and ripping off people so bad which is so sad and unbearable, I have been a victim and sadly not even the cops have anything to do about it... I was lucky enough to contract a Cyber Certified Intelligence , who I provided with every information he needed and was able to send me every details of this bastards... Extorted tons of money from the innocent and vulnerable such as myself and eventually recouped my assets within 24hrs...If you require his service, Contract him on WhatsApp +18479204353

1 Reply Share •••

JoviallyStale · 3 mo. ago

Scammer

Some lady contacted me on IG and got me to trade with this company. She started a conversation asking me if I knew anything about crypto trading. We talked for a while getting to know each other. I told her I did not know anything about crypto. She said well I can teach you, go to Telegram, and we can talk there. She told me what and how much to trade. I added 10k initially via credit card through Crypto.com. We talked about different things and I ended up trusting her. Eventually I added over 240k to the account. And eventually the trading account was over $1 million. When it got to the time to withdraw I noticed my account was locked and the site constantly convincing me for one reason to the other to keep increasing my deposits. Long story short, I lost about $250,000. I've never been so disappointed in my life, trusted them only to be deceived like this. Just another one of those shady companies that have nothing to offer. Wish I had read some comments in forums earlier, wouldn't have dealt with them. Glad I found an expert in those forums who helped me get back everything I lost. If you're also a victim of these guys or lost your money to similar companies, write me and I'll refer you to the Recovery Experts. I'Il make sure you get back everything you lost; the recovery expert on whatsApp +18479204353 who really helped me out God bless you so much.

1 Reply Share •••

De to ovenstående billeder, er to kommentarer til et reddit-opslag, hvori et offer beskriver, at vedkommende var udsat for forsøg på PBS (Bilag 1.1 & 1.1.1). Dette er et eksempel på, hvordan ofre kan opfordres til at kontakte en tredjepart - enten en enkeltperson eller en påstået virksomhed - og herigennem udsættes for reviktimisering i form af recovery scam. Såfremt et offer skulle lave en internetsøgning, hvori de undersøger muligheden for at få erstattet deres tab, så er det ligeledes muligt at fremfinde tilsyneladende legitime hjemmesider, der påstår at kunne bistå heri.

Ifølge Markus kan ofre også blive kontaktet af en tredjepart fra et påstået advokatfirma, der påstår, at de har beskæftiget sig med den falske investeringsplatform, som ofrene er blevet svindlet igennem. Det påståede advokatfirma, vil ofte forsøge at overbevise ofrene om, at de har fastfrosset deres økonomiske midler, og hvis ofret indvilliger i at indgå i et gruppesøgsmål - mod betaling - kan de få refunderet dele af eller hele det tabte beløb (Bilag 4.2). Markus er af den overbevisning, at det er det samme cyberkriminelle netværk, som svindlede ofret første gang, som forsøger at udsætte dem for reviktimisering.

En alternativ forklaring kan være, at ofre der tidligere har lidt økonomisk tab i forbindelse med svindel, som oftest vil fremgå af, hvad der i den eksisterende forskning kaldes en *sucker list* (Yuryna Connoly & Borrion, 2022: 6; Saunders, 2017: 6). Af denne liste fremgår der eksempelvis kontaktoplysninger på ofre, der tidligere er blevet viktimiseret, og i nogle tilfælde vil ofrene kategoriseres alt efter, hvor tilbøjelige de er for at besvare en henvendelse (Ellis & Hicken, 2018; Mayer, 2014). Gerningspersoner eller kriminelle netværk vil købe, sælge eller bytte disse lister, med henblik på at franarre ofrene yderligere økonomiske midler. Ifølge Markus vil det dog kun i sjældne tilfælde være muligt for ofret at få erstattet deres tab, og han fortæller:

> "Men det er ikke igennem sådan en tredjepart, som du opsøger som et eller andet charge back firma, så er det i hvert fald ikke fra svindlerne, du får pengene tilbage. Jeg har i nogle tilfælde hørt, at nogle af de her af de her charge back firmaer, har været i stand til at få eksempelvis bankerne der udsteder kortne og Mastercard, VISA, og gennem dem muliggøre, at den her forretning kan tage i mod kortbetaling, det er noget der hedder PSP, som i virkeligheden muliggøre, at du som webbutik kan tage i mod kortbetaling. [...] Det er der, hvor der er nogen der har haft held til, at få nogle penge retur, men det ikke fra gerningsmanden, fordi de penge, de er væk. Og jeg vil sige, at i 99,9% af tilfældene, der skal man ret hurtigt begynde at afskrive det tabe inde i sit hoved, og lade være med at tro på at man kan få pengene tilbage." (Bilag 4.2)

Markus' udtalelse understøttes af det finansielle ankenævns afgørelser i sager, hvor ofret har indbetalt penge via kort- eller netbanktransaktioner til udenlandske investeringsfirmaer. Der er ikke udfundet eksempler på, at klageren får medhold i klagen, hvorfor ofret ikke får erstattet deres værditab (Det Finansielle Ankenævn; se eksempelvis sagnr: 121/2021). Det kan med afsæt i Markus' udtalelse udledes, at såfremt et offer for PBS kontaktes - eller selv tager kontakt til - et påstået chargeback firma, en advokat eller lignende, og bliver lovet, at de vil kunne få refunderet dele af - eller hele - det tabte beløb, så vil det med stor sandsynlighed være recovery scam.

7. Diskussion

Dette projekt har haft til formål at belyse de stadier, som indgår i pig butchering scam, og på baggrund heraf at udlede et generaliseret crime script. Analysen viser, at pig butchering scam i høj grad tager afsæt i standardiserede begivenhedssekvenser, hvorfor det udledte crime script kan benyttes som et værktøj, hvorudfra forebyggende indsatser eller tiltag med fordel kan implementeres. Dette afsnit har derfor til formål kort at præsentere læseren for mulige forebyggende indsatser eller tiltag.

Da modus operandi i pig butchering scam i høj grad er sammenlignelig med elementer fra henholdsvis klassisk datingsvindel og klassisk investeringssvindel, er det muligt at formode, at forebyggende indsatser der er implementeret i forbindelse hermed, også vil have en forebyggende effekt af pig butchering scam. Analysen demonstrerer dog, at gerningspersonerne formår at omgå nogle af de gængse forebyggelsestiltag, hvilket blandt andet kommer til udtryk ved, at ofret indledningsvist har mulighed for at realisere sin gevinst, hvilket adskiller sig væsentligt fra klassisk investeringssvindel. Et andet eksempel er, at gerningspersonen benytter wrong number scam, som en måde, hvorpå de kan etablere kontakt til potentielle ofre, hvilket adskiller sig fra etableringen af kontakt i klassisk datingsvindel.

Gerningspersonen vil forsøge at tilpasse modus operandi således, at de kan omgå gængse forebyggelsestiltag for herved at maksimere deres økonomiske vinding. I analysen fremgår det, at gerningspersonen i flere tilfælde nægter at deltage i et videoopkald med ofret, hvorfor en umiddelbar indskydelse kunne være, at dette kan være en indikation på svindel. I takt med at teknologien udvikler sig, og samtidig bliver lettere tilgængelig for brugerne, vil dette forebyggelsestiltag kunne omgås ved eksempelvis at benytte en live deep fake video, hvilket allerede ses benyttet i andre kontekster (Kahn, 2022). Med afsæt heri, og på baggrund af analysen, har jeg identificeret to forebyggelsesindsatser, som jeg vurderer, kan have en forebyggende effekt mod PBS, uanfægtet hvordan svindlen vil udvikle sig over tid. De to forebyggende indsatser er: 1) situationel kriminalitetsforebyggelse under det første stadie, og 2) at øge befolkningens kendskab til PBS, med særligt henblik på at forebygge den første investering i det tredje stadie.

Ifølge Clarke, kan situationel kriminalitetsforebyggelse inddeles i tiltag, der har til formål at øge sandsynligheden for, at gerningspersonen bliver opdaget og retsforfulgt, og tiltag der skal reducere de fysiske muligheder for at begå kriminalitet (Clarke, 1980: 139). I sager omhandlende PBS, bliver gerningspersonen sjældent retsforfulgt, hvilket skyldes, at det sjældent er muligt at identificere gerningspersonen. I de tilfælde, hvor gerningspersonen udfindes, er vedkommende dog som oftest bosat i udlandet, hvilket yderligere vanskeliggøre retsforfølgelsen (Jakobsen, 2015: 92). Foruden en styrkelse af politiets internationale samarbejde, anses det dog ikke som rimeligt at formode, at det vil være muligt at implementere tiltag, der øger sandsynligheden for at udfinde og retsforfølge gerningspersonen.

Selvom Clarkes teori omhandler reducering af de fysiske muligheder for at begå kriminalitet, så vil jeg jf. diskussionen i afsnit 5.2 argumentere for, at Clarkes teori ligeledes er anvendelig inden for it-relateret kriminalitet. Ifølge Clarke (1995), er den mest åbenlyse måde at reducere de

fysiske muligheder for at begå kriminalitet gennem *target hardening* (Clarke, 1995: 110). Et eksempel på target hardening i forbindelse med PBS kan være at vanskeliggøre gerningspersonens oprettelse af profiler på sociale medier, datingplatforme og lignende. En måde hvorpå dette kunne implementeres er at påkræve verificering af brugeren førend, at de kan oprette en profil der indeholder billeder. Den online datingplatform Tinder, har allerede implementeret muligheden for frivillig verificering, hvor brugeren indsender en kort videoselfie, som sammenlignes med de uploadede billeder (Tinder, 2023), et alternativ hertil kan være en biometrisk verificering.

Foruden situationel kriminalitetsforebyggelse, er det min vurdering, at forebyggelsesindsatser målrettet den første investering vil have en præventiv effekt. Årsagen til, at det netop er den første investering der anses som væsentlig at forebygge er, at den første investering er afgørende for eksekveringen af pbs, og det kan ligeledes medvirke til, at ofrene ikke lider økonomisk tab. Med afsæt i analysen, vil jeg argumentere for, at det kan være vanskeligt med en målrettet forebyggende indsats i det andet stadie, hvor gerningspersonen forsøger at etablere kontakt og danne en relation til potentielle ofre, da forebyggende tiltag med stor sandsynlighed enten vil blive for specifikke - og derved kan omgås - eller for generelle og dermed uden effekt. Såfremt ofrene foretager den indledningsvise investering, vil de ifølge analysen kunne fastholdes i svindlen, hvorfor det anses som afgørende at implementere forebyggende indsatser i stadiet forud for, at ofrene investerer første gang.

Dansk politi har opstillet fire råd til at undgå investeringssvindel (Politi, 2023b):

- Lav et baggrundstjek
- Afvis at give adgang til din computer via fjernstyringsprogrammer
- Vær kritisk for investeringer, der garanterer hurtige afkast
- Søg uvildig rådgivning

Disse råd har utvivlsomt til formål at forebygge klassisk investeringssvindel. Der er i empirien ikke udfundet oplysninger der indikerer, at gerningspersonen benytter fjernstyringsprogrammer, men foruden dette punkt, vurderes det, at de andre punkter ligeledes kan benyttes i forbindelse med forebyggelse af PBS. Det er dog min vurdering, at der ydermere bør være et øget fokus på at oplyse befolkningen om, at de aldrig bør investere via en specifik platform eller i et specifikt produkt, på baggrund af en anbefaling eller en opfordring fra en person man har mødt online, uanset hvor godt man tror man kender vedkommende.

Overordnet vurderer jeg også, at befolkningen i højere grad bør blive oplyst om social engineering baserede typer af svindel, da et øget kendskab til gerningspersonernes tilgang, kan have en præventiv effekt i sig selv. Gerningspersonen vil i flere typer af social engineering baseret svindel bruge en anseelig mængde tid eller energi på at opbygge en relation, hvilket jeg vurderer er et væsentligt træk ved PBS såvel som datingsvindel, investeringssvindel og vishing, og en koordineret forebyggende indsats i form af eksempelvis oplysningskampagner, vil dermed kunne styrke danskernes generelle robusthed over for flere typer af it-relateret økonomisk kriminalitet, og dermed sikre, at gerningspersonen i mindre grad opnår økonomisk vinding.

8. Konklusion

På baggrund af analysen, er der identificeret flere standardiserede begivenhedssekvenser der generelt gør sig gældende i PBS. På baggrund heraf har det været muligt at udlede et generaliseret crime script, der består af de på forhånd definerede fire stadier; forberedelse, før, under og efter, samt de processer der indgår i hvert enkelt stadie. Det udledte crime script er illustreret nedenfor:

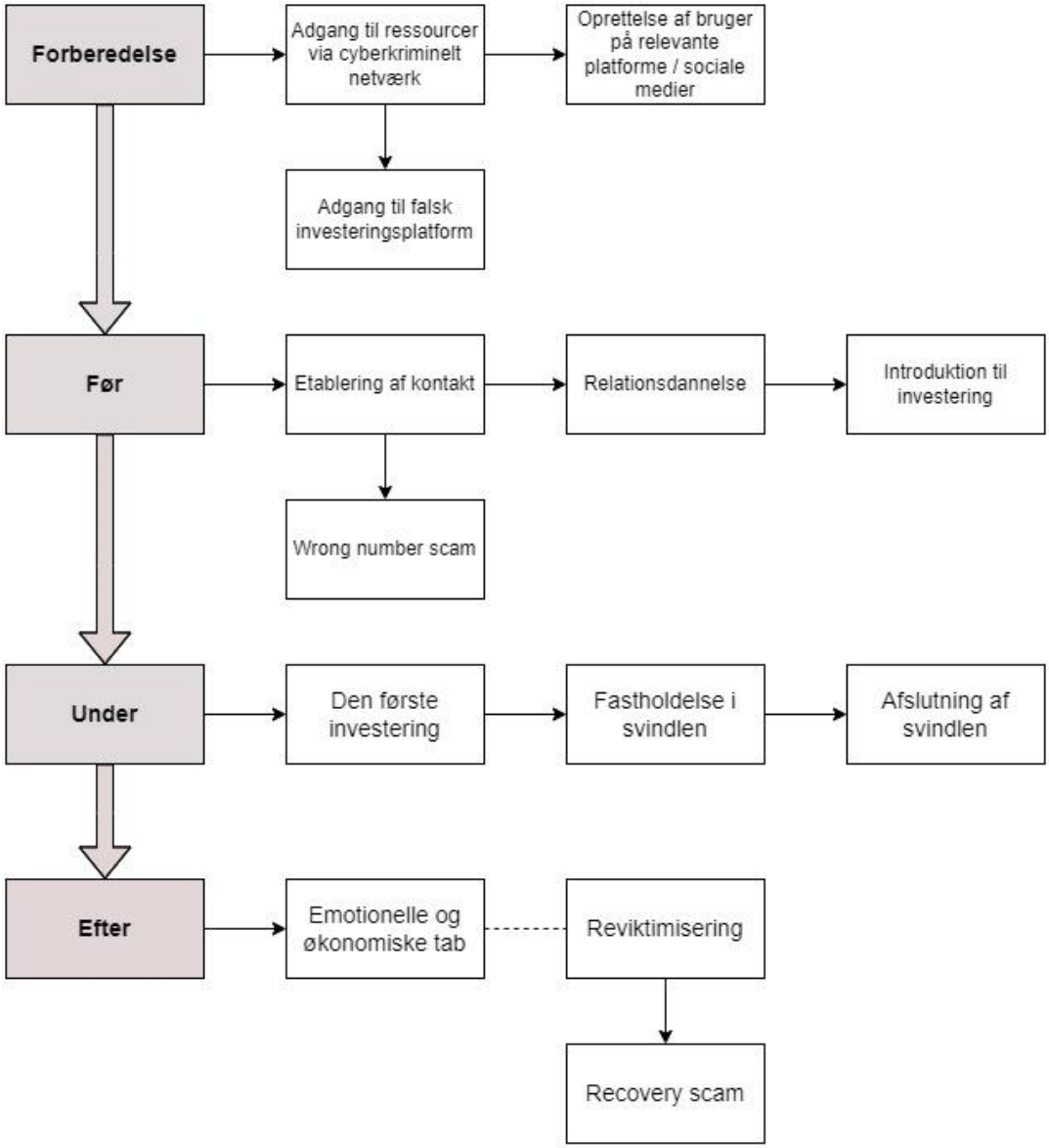

Stadiet forberedelse indebærer, at gerningspersonen konstruerer en falsk identitet, og at gerningspersonen opretter dertilhørende profiler på relevante online platforme, eksempelvis online datingplatforme eller sociale medier. I forbindelse med konstruktionen af den falske persona, indsamler gerningspersonen - som en del af forberedelsen - troværdige billeder af attraktive personer, der har til formål at opnå ofrets interesse, såvel som at få gerningspersonens præsenterede persona til at fremstå legitim. Foruden konstruktionen af den falske identitet, og oprettelsen af relevante

profiler er det afgørende for dette stadie, at gerningspersonen opnår adgang til en falsk investeringsplatform, således at svindlen kan eksekveres. Empirien og den eksisterende forskning indikerer, at gerningspersonen indgår i et sofistikeret cyberkriminelt netværk, og det kan på baggrund heraf konkluderes, at gerningspersonens forberedelser sker i en kontekst af dette netværk, og at gerningspersonen opnår adgang til visse teknologiske ressourcer på baggrund af sin tilknytning hertil. Et eksempel på sådanne teknologiske ressourcer er, at det kan være gennem tilknytningen til det kriminelle netværk, at gerningspersonen får adgang til den falske investeringsplatform.

Det andet stadie, før, indebærer, at gerningspersonen forsøger at etablere kontakt til potentielle ofre. Etableringen af kontakt sker enten ved, at gerningspersonen forsøger at nå ud til så mange som muligt via eksempelvis sociale medier eller online datingplatforme, med håb om at nogle besvarer deres henvendelse, eller ved at gerningspersonen målrettet forsøger at kontakte specifikke ofre, som de - via ofrenes sociale medier - har undersøgt forud for etableringen af kontakt. Derudover observeres det i empirien, at gerningspersonen i nogle tilfælde benytter sig af en ny måde, hvorpå de kan forsøge at etablere kontakt til potentielle ofre, kaldet wrong number scam. Når gerningspersonen har etableret kontakt, vil gerningspersonen forsøge at danne en relation til ofret, enten af romantisk, personlig eller professionel karakter, og det konkluderes, at denne proces er af afgørende betydning for eksekveringen af PBS. Under relationsdannelsen vil gerningspersonen i de fleste tilfælde løbende hentyde til deres påståede succes med investering. I empirien ses det i flere tilfælde, at gerningspersonen løbende introducerer ofret til investering, hvorved gerningspersonen selv - og ikke mindst investeringen - fremstår legitim, hvilket kan medføre, at ofrene er mere tilbøjelige til selv at opnå et ønske om at investere, for herved opnå et tilsvarende økonomisk overskud.

Det tredje stadie, under, indebærer processen fra ofrets første investering til afslutningen af svindlen. Når ofret skal investere for første gang, vil gerningspersonen i de fleste tilfælde henvise til en specifik investeringsplatform, som gerningspersonen ligeledes påstår selv at benytte. Herudover vil gerningspersonen instruere ofrene i, hvordan de investerer, og hvad de skal investere i. I nogle tilfælde vil ofrene kunne realisere deres indledningsvise investering og en mindre gevinst heraf, hvilket med al sandsynlighed har til formål, at få investeringen til at fremstå legitim. Efter den første investering fortsætter størstedelen af ofrene med at investere, og gerningspersonen forsøger at fastholde ofrene i investeringen, for at maksimere deres økonomiske udbytte. Gerningspersonen benytter sig af flere måder, hvorpå de fastholder ofret i svindlen, herunder: at ofret bliver pålagt skatter og gebyrer, førend de kan realisere gevinsten af deres investering; at gerningspersonen tilbyder at låne ofret penge, såfremt de selv investerer yderligere; eller ved at påstå, at markedet - i en tidsbegrænset periode - er særligt godt til den specifikke investering. Det er som oftest under denne fastholdelse, at ofrene på et tidspunkt bliver bevidste om svindlen.

Efter svindlen afsluttes, observeres der i empirien, at en stor del af ofrene oplever negative emotionelle implikationer af viktimiseringen, hvor flere af ofrene beskrev negative psykiske eftervirkninger, hvilket især skyldtes følelsen af skam og ydmygelse. I empirien observeres der, at flere af ofrene oplever et *double hit*, som følge af det økonomiske tab såvel som tabet af relationen. Foruden de negative emotionelle implikationer, er ofrene - som følge af deres økonomiske tab - i risiko for reviktimisering i form af recovery scam.

På baggrund af analysen kan det konkluderes, at PBS som oftest følger dette crime script i eksekveringen af PBS, og at dette crime script dermed gør sig gældende i internationale såvel som nationale sager - uanfægtet hvilken gerningsperson eller cyberkriminelt netværk der eksekverer svindlen. På baggrund heraf, kan det udledte crime script benyttes som et værktøj, hvorudfra forebyggende indsatser eller tiltag med fordel kan implementeres.

Litteraturliste

Adams, N. N., (2022). “Scraping” Reddit posts for academic research? Addressing some blurred lines of consent in growing internet-based research trend during the time of Covid-19. *International Journal of Social Research Methodology*, *ahead-of-print*(ahead-of-print), 1–16. https://doi.org/10.1080/13645579.2022.2111816

Antoft, R. & Salomonsen, H.H. (2012). Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi. I R. Antoft, M. H. Jacobsen, A. Jørgensen & S. Kristensen (red.) *Håndværk og horisonter. Tradition og nytænkning i kvalitativ metode* (1. udgave 2. oplag, s. 29-57). Syddansk Universitetsforlag.

Borrion, H. (2013). Quality assurance in crime scripting. *Crime Science*, *2*(1), 6–6. https://doi.org/10.1186/2193-7680-2-6

Brantingham, P.J. & Brantingham P. L. (2013). The Theory of Target Search. I Cullen F. T. & Wilcox, P. (red.) *The Oxford Handbook of Criminological Theory* (s. 535-553). Oxford University Press.

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015). Interviewet: samtalen som forskningsmetode. I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red) *Kvalitative metoder - en grundbog* (2. udgave, s. 29-54). Hans Reitzels Forlag

Buchanan, T. & Whitty, M. T. (2014). The online dating romance scam: causes and consequences of victimhood. *Psychology, Crime & Law*, *20*(3), 261–283. https://doi.org/10.1080/1068316X.2013.772180

Buchanan, T. & Whitty, M. T. (2014). The online dating romance scam: causes and consequences of victimhood. *Psychology, Crime & Law*, *20*(3), 261–283. https://doi.org/10.1080/1068316X.2013.772180

Button, M., Lewis, C., & Tapley, J. (2014). Not a victimless crime: The impact of fraud on individual victims and their families. *Security Journal*, *27*(1), 36–54. https://doi.org/10.1057/sj.2012.11

Chandraiah, J. (2022, 16. marts). *CryptoRom Bitcoin swindlers continue to target vulnerable iPhone and Android users.* SOPHOS NEWS. https://news.sophos.com/en-us/2022/03/16/cryptorom-bitcoin-swindlers-continue-to-target-vulnerable-iphone-and-android-users/ (Tilgået d. 25/05-2023)

Chandraiah, J., Kohli, P., Wu, X., & Lévai, S. (2021, 12. maj). *Fake Android and iOS apps disguise as trading and cryptocurrency apps.* SOPHOS NEWS. https://news.sophos.com/en-us/2021/05/12/fake-android-and-ios-apps-disguise-as-trading-and-cryptocurrency-apps/ (Tilgået d. 25/05-2023)

Chandraiah, J., & Wu, X. (2021, 13. oktober). *CryptoRom fake iOS cryptocurrency apps hit US, European victims for at least $1.4 million*. SOPHOS NEWS. https://news.sophos.com/en-us/2021/10/13/cryptorom-fake-ios-cryptocurrency-apps/ (Tilgået d. 25/05-2023)

Chainey, S. P. & Alonso Berbotto, A. (2021). A structured methodical process for populating a crime script of organized crime activity using OSINT. *Trends in Organized Crime*, 25(3), 272–300. https://doi.org/10.1007/s12117-021-09428-9

Cialdini, R. B. (2021). Social Proof: Thruts are us. I *Influence – The Psychology of Persuasion* (4. Udgave s. 127-198). Harper Business.

Clarke, R. V. G. (1980). "SITUATIONAL" CRIME PREVENTION: THEORY AND PRACTICE. *British Journal of Criminology*, *20*(2), 136–147. https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a047153

Clarke, R.V. (1995). Situational Crime Prevention. *Crime and Justice (Chicago, Ill.)*, *19*, 91–150. https://doi.org/10.1086/449230

Clarke, R. V. & Cornish, D. B. (1985). Modeling Offenders' Decisions: A Framework for Research and Policy. *Crime and Justice (Chicago, Ill.)*, *6*, 147–185. https://doi.org/10.1086/449106

Cohen, L. E. & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, *44*(4), 588–608. https://doi.org/10.2307/2094589

Cornish, D. B. (1994), 'Crimes as Scripts'. I D. Zahm and P. Cromwell, eds, *Proceedings of the International Seminar on Environmental Criminology and Crime Analysis*, 30–45: Florida Statistical Analysis Center, Florida Criminal Justice Executive Institute.

Cornish, D. & Clarke, R. V. (1986). *The reasoning criminal : rational choice perspectives on offending*. Springer

Cross, C. (2020): Romance fraud. I Holt, T. J & Bossler, A. M. (red.) *The Palgrave Handbook of International Cybercrime and Cyberdeviance*. (s. 917-928) Palgrave Macmillan

Cross, C., Dragiewicz, M., & Richards, K. (2018). "Understanding Romance Fraud: Insights from Domestic Violence Research". British Journal of Criminology, 58(6): 1303-1322. https://doi.org/10.1093/bjc/azy005

Cross, C. & Holt, T. J. (2021). The Use of Military Profiles in Romance Fraud Schemes. *Victims & Offenders*, *16*(3), 385–406. https://doi.org/10.1080/15564886.2020.1850582

Danmarks Statistik (2022). Kriminalitet 2021 https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=44693&sid=krim2021 (Tilgået d. 01/05-2023)

Det Finansielle Ankenævn (2023). https://fanke.dk/det-finansielle-ankenaevn/ (Tilgået d. 03/06-2023)

Det Kriminalpræventive Råd. (2021). *Digital Risikoadfærd.* https://dkr.dk/media/9542/digital-risikoadfaerd.pdf (Tilgået d. 25/05-2023)

Ellis, B & Hicken, M. (2018, 7. august). *How to get off a scammer's suckers list*. CNN. https://edition.cnn.com/2018/08/07/world/data-broker-suckers-lists-invs/index.html (Tilgået d. 03/06-2023)

Europol. (2021). *IOCTA 2021 – Internet Organised Crime Threat Assessment 2021*. https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/internet_organised_crime_threat_assessment_iocta_2021.pdf (Tilgået d. 04/06-2023)

Farmer, T., Robinson, K., Elliott, S. J., & Eyles, J. (2006). Developing and Implementing a Triangulation Protocol for Qualitative Health Research. *Qualitative Health Research*, 16(3), 377–394. https://doi.org/10.1177/1049732305285708

Farivar, C. (2022, 22. september). *How One Man Lost $1 Million To A Crypto 'Super Scam' Called Pig Butchering.* Forbes. https://www.forbes.com/sites/cyrusfarivar/2022/09/09/pig-butchering-crypto-super-scam/?sh=774ecd54ec8e (Tilgået d. 04/06-2023)

FBI. (2021). *Scammers Defraud Victims of Millions of Dollars in New Trend in Romance Scams. Alert Numer: I-091621-PSA.* https://www.ic3.gov/Media/Y2021/PSA210916 (Tilgået d. 25/05-2023)

Frederiksen, M. (2015). Mixed Methods Forskning. I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red) *Kvalitative metoder - en grundbog* (2. udgave, s. 197-215). Hans Reitzels Forlag

Glaser, B. G. & Strauss, A. L. (1999). *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Routledge.

Harrits, G. S., Pedersen, C. S., Halkier, B. & Møller, A. M. (2020). Indsamling af interviewdata. I Hansen, K. M., Andersen, L. B. & Hansen, S. W. (red.) *Metoder i statskundskab* (3. udgave, s. 180-211). Hans Reitzels Forlag.

Hine, C. (2011). Virtual Ethnography: Modes, Varieties, Affordances. I *The SAGE Handbook of Online Research Methods* (s. 257–270). SAGE Publications. http://dx.doi.org/10.4135/9780857020055

Holt, T., & Bossler, A. M. (2013). Examining the Relationship Between Routine Activities and Malware Infection Indicators. Journal of Contemporary Criminal Justice, 29(4), 420–436. https://doi.org/10.1177/1043986213507401

Hutchings, A., & Holt, T. J. (2015). A CRIME SCRIPT ANALYSIS OF THE ONLINE STOLEN DATA MARKET. *British Journal of Criminology*, *55*(3), 596–614. https://doi.org/10.1093/bjc/azu106

IC3 (2016). Internet Crime Report 2015 https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2015_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

IC3 (2017). Internet Crime Report 2016 https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2016_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

IC3 (2018). Internet Crime Report 2017 https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2017_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

IC3 (2019). Internet Crime Report 2018 https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2018_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

IC3 (2020). Internet Crime Report 2019. https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2019_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

IC3 (2021). Internet Crime Report 2020. https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2020_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

IC3 (2022). Federal Bureau of Investigation Internet Crime Report 2021. https://www.ic3.gov/Media/PDF/AnnualReport/2021_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

(IC3) (2023). Federal Bureau of Investigation Internet Crime Report 2022. https://a51.nl/sites/default/files/pdf/2022_IC3Report.pdf (Tilgået d. 01/06-2023)

International Mass Marketing Fraud Group. (2010). *Mass-Marketing Fraud: A Threat Assessment*. https://www.ice.gov/doclib/cornerstone/pdf/immfta.pdf (Tilgået d. 25/05-2023)

Interpol. (2021, 19. januar). *Investment fraud via dating apps.* https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2021/Investment-fraud-via-dating-apps (Tilgået d. 25/05-2023)

Interpol. (2023). *Organized crime networks are billion-dollar businesses operating in many crime areas.* https://www.interpol.int/Crimes/Organized-crime (Tilgået d. 04/06-2023)

Jacobsen, M. H. (2012). Adaptiv teori - den tredje vej til viden. I R. Antoft, M. H. Jacobsen, A. Jørgensen & S. Kristensen (red.) *Håndværk og horisonter. Tradition og nytænkning i kvalitativ metode* (1. udgave 2. oplag, s. 249-291). Syddansk Universitetsforlag.

Jakobsen, M. N. (2015) Bekæmpelse af særlig økonomisk kriminalitet – nogle karakteristika. Angivet som pensumtekst til forelæsningen Økonomisk kriminalitet afholdt d. 20/04-2022.

Justitsministeriet (2022). Ny digital tryghedspakke skal bekæmpe it-kriminelle. https://www.regeringen.dk/nyheder/2022/ny-digital-tryghedspakke-skal-bekaempe-it-kriminelle/ (Tilgået d. 01/05-2023)

Juristens guide til den studerende: https://aaudk.sharepoint.com/sites/persondata-studerende/SitePages/Juristens-guide-til-den-studerende.aspx

Kahn, J. (2022, 3. september). *Business execs are facing a new threat: the person talking on Zoom might be an A.I.-generated 'deep fake.' Here are some easy ways to tell if you're talking to a fake.* Fortune. https://fortune.com/2022/09/03/live-deepfakes-detect-methods-zoom-fraud/ (Tilgået d. 03/06-2023)

Kopp, C., Layton, R., Sillitoe, J., & Gondal, I. (2015). The Role of Love stories in Romance Scams: A Qualitative Analysis of Fraudulent Profiles. *International Journal of Cyber Criminology*, *9*(2), 205–. https://doi.org/10.5281/zenodo.56227

Kenrick, D. T., Groth, G., Sadalla, E. K., & Trost, M. R. (1990). Evolution, traits, and the stages of human courtship: qualifying the parental investment model. *Journal of Personality*, *58*(Mar 90), 97–116.

Kvale, S. (1997). InterView. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview. København. Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg.). Hans Reitzels Forlag

Lavorgna, A. (2020). Organized Crime and Cybercrime. I Holt, T. J & Bossler, A. M. (red.) *The Palgrave Handbook of International Cybercrime and Cyberdeviance*. (s. 117-134) Palgrave Macmillan

Layder, D. (1998). *Sociological practice: linking theory and social research*. Sage.

Lynggaard, K. (2015). Dokumentanalyse. I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red) *Kvalitative metoder - en grundbog* (2. udgave, s. 153-168). Hans Reitzels Forlag

Mayer, C. (2014, 18. februar). *The Scam Of All Scams: Sucker Lists.* Forbes. https://www.forbes.com/sites/nextavenue/2014/02/18/the-scam-of-all-scams-sucker-lists/?sh=19fdf1243938 (Tilgået d. 03/06-2023)

Mitnick, K. D. & Simon, W. L. (2002). *The Art of Deception - Controlling the Human Element of Security.* Wiley Publishing, Inc.

Miró-Llinares, F. & Moneva, A. (2020). Enviromental Criminology and Cybercrime: Shifting focus from the Wine to the Bottles. I Holt, T. J & Bossler, A. M. (red.) *The Palgrave Handbook of International Cybercrime and Cyberdeviance*. (s. 491-512) Palgrave Macmillan

Nationalt Center for It-Kriminalitet (2022). NCIK årsrapport 2021 – En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2021. https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/oevrige-udgivelser/ncikaarsrapport-2021.pdf (Tilgået d. 01/05-2023)

Newman, O. (1972). *Defensible Space: Crime Prevention Through Urban Design.* Macmillan.

Office of Fair Trading (2006). Research on Impact of Mass Marketed Scams: A Summary of Research into the Impact of Scams on UK Consumers (No. OFT883), Office of Fair Trading, London.

Politi.dk (2023a). *Organisationen* https://politi.dk/virksomheden/national-enhed-for-saerlig-kriminalitet/organisationen (Tilgået d. 25/05-2023)

Politi.dk (2023b). *Undgå investeringssvindel.* https://politi.dk/oekonomisk-svindel-paa-nettet/forebyg-oekonomisk-svindel-paa-nettet/undgaa-investeringssvindel (Tilgået d. 25/05-2023)

Riis, O. (2018). Kvalitet i kvalitative studier. I Jacobsen, M. H. & Jensen, S. Q. (red.), *Kvalitative udfordringer.* København: Hans Reitzels Forlag.

Rege, A. (2009). What's Love Got to Do with It? Exploring Online Dating Scams and Identity Fraud. *International Journal of Cyber Criminology*, *3*(2), 494–512.

Saunders, J. (2017). Tackling cybercrime - the UK response. *Journal of Cyber Policy*, *2*(1), 4–15. https://doi.org/10.1080/23738871.2017.1293117

Schank, R, & Abelson, R. (1977). *Scripts, Plans, Goals, and Understanding*. Hilladale NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Seitz, S. (2016). Pixilated partnerships, overcoming obstacles in qualitative interviews via Skype: a research note. *Qualitative Research : QR*, *16*(2), 229–235. https://doi.org/10.1177/1468794115577011

The United States Department of Justice (2023), Home > Criminal Division > About The Criminal Division > Sections/Offices > Fraud Section (FRD): *What Is Mass-Marketing Fraud?* https://www.justice.gov/criminal-fraud/mass-marketing-fraud (Tilgået d. 01/05-2023)

Thorning, C. (2022). Danskere bliver svindlet i jagten på kærlighed. https://finansdanmark.dk/48848.aspx (Tilgået d. 01/05-2023)

Tinder. (2023) Billedverificering. https://www.help.tinder.com/hc/da/articles/360034941812-Billedverificering (Tilgået d. 01/06-2023(

Tompson, & Chainey, S. (2011). Profiling Illegal Waste Activity: Using Crime Scripts as a Data Collection and Analytical Strategy. *European Journal on Criminal Policy and Research*, *17*(3), 179–201. https://doi.org/10.1007/s10610-011-9146-y

Wang, & Zhou, X. (2022). Persuasive Schemes for Financial Exploitation in Online Romance Scam: An Anatomy on Sha Zhu Pan (杀猪盘) in China. *Victims & Offenders, ahead-of-print*(ahead-of-print), 1–28. https://doi.org/10.1080/15564886.2022.2051109

Whitty, M. T. (2013). "The Scammers Persuasive Techniques Model: Development of a Stage Model to Explain the Online Dating Romance Scam". British Journal of Criminology, 53(4): 665-684. https://doi.org/10.1093/bjc/azt009

Whitty, M. T. (2015). Anatomy of the online dating romance scam. *Security Journal*, *28*(4), 443–455. https://doi.org/10.1057/sj.2012.57

Whitty, M. T. (2018). "Do You Love Me? Psychological Characteristics of Romance Scam Victims". Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 21(2): 105-109 https://doi.org/10.1089/cyber.2016.0729

Whitty, M. T., & Buchanan, T. (2016). "The online dating romance scam: The psychological impact on victims – both financial and non-financial". Criminology and Criminal Justice, 16(2): 176-194. https://doi.org/10.1177/1748895815603773

Yuryna Connolly, A. & Borrion, H. (2022). Reducing Ransomware Crime: Analysis of Victims' Payment Decisions. *Computers & Security*, *119*, 102760–. https://doi.org/10.1016/j.cose.2022.102760